

Miljøgodkendelse af Mellemhave 4, 6500 Vojens

Godkendelse af husdyrbrug i henhold til kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven LBK nr 879 af 26/06/2010.

Journal nr.: 12/38551

dato: 01. marts 2013.

Haderslev Kommune

Natur og Landbrug

Indhold

Indhold	2
1 Generelle forhold	4
1.1 Ejer og driftsforhold	4
1.2 Godkendelsespligt.....	5
1.3 Godkendelsens omfang	7
1.4 Projektets omfang	8
1.5 Tidligere godkendelser	8
1.6 Biaktiviteter	9
1.7 Husdyrbrugets ophør	9
1.8 Offentlighed og høring.....	10
1.8.1 Offentlighed og høring	10
1.9 Anlægget.....	15
1.10 Dyrehold og staldindretning	16
1.11 Lokalisering	17
1.11.1 Faste afstandskrav	17
1.12 Landskabet og planforhold.....	21
1.13 Energi- og vandforbrug	24
1.14 Energiforbrug	24
1.15 Energibesparende foranstaltninger	25
1.16 Vandforbrug.....	26
1.17 Gener.....	27
1.18 Lugt.....	27
1.19 Støj	31
1.20 Lys	33
1.21 Fluer og skadedyr	33
1.22 Støv.....	34
1.23 Transport	35
1.24 Forurening	36
1.25 Spildevand.....	37
1.26 Husdyrgødning og foder	38
1.27 Risici.....	41
1.28 Affald og kemikalier	42
1.29 Ammoniak	45

1.29.1	Påvirkning af natur	47
2	BAT for ejendommen.	51
2.1	Bedst tilgængelig udbringningsteknik.	51
2.2	Bedst tilgængelig staldteknik	52
2.3	BAT - Management	54
2.4	Bedste tilgængelige fodertechnologi	55
2.5	BAT - vand og energi	58
2.6	Vandbesparende foranstaltninger.....	59
2.7	Bedst tilgængelig opbevaringsteknik	59
2.8	Gener fra udbringning	60
3	Arealerne	62
3.1	Markoplysninger	62
3.2	Nitrat (overfladevand og grundvand)	65
3.3	Fosfor	66
4	Bilag	67
	Bilag 1 - Grundlag for vilkår og lovgivning	67
	Bilag 2 – Beredskabsplan	69
	Bilag til beredskabsplan, kort over ejendommen.....	81
	Bilag til beredskabsplan, udløbspunkter fra dræn til vandløb	82
	Bilag til beredskabsplanen, Affald, lys ventilation m.v.	83
	Bilag 3 - Dokumentation for gylleaftalen.....	84
	Bilag 4 – Udbringningsarealer	86
	Bilag 5 - Eksterne transportveje.	87
	Bilag 6 - Interne transportveje	88
	Bilag 7 - § 3 natur i forhold til staldanlægget	89
	Bilag 8 – Bilag IV arter og Natura 2000 i forhold til staldanlægget	90
	Bilag 9 – Udpegningsgrundlaget for Pamhule Skov og Stevning Dam (N92)	91
	Bilag 10 – Potentielt forekommende bilag IV arter i Haderslev Kommune	95
	Bilag 11 - Ansøgning. (36700). Version 3	99
	Samlet ikke teknisk resumé Version 3..... Fejl! Bogmærke er ikke defineret.	99

1 Generelle forhold

1.1 Ejer og driftsforhold

Adresse: Mellemhave 4,
6500 Vojens

Ejendomsnummer: 5100017243

CVR/P nummer: 25536258

CHR nummer: 103076

Ejerlav	Matrikel nummer
Ejerlav	Matrikel nummer
Maugstrup Ejerlav, Maugstrup	3b
Maugstrup Ejerlav, Maugstrup	106b
Bjerndrup, Stepping	28
Bjerndrup, Stepping	180
Maugstrup Ejerlav, Maugstrup	328
Maugstrup Ejerlav, Maugstrup	329
Maugstrup Ejerlav, Maugstrup	1
Maugstrup Ejerlav, Maugstrup	303
Simmersted, Maugstrup	201

Ansøger:

Niels Martin Aggesen
Mellemhave 4
6500 Vojens

Tlf.nr.: -
Mobil: 23612772
Mail: nmaggesen@gmail.com

Konsulent

Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd
Peberlyk 2
6200 Aabenraa

Tlf.nr.: 74365043
Mobil: 6155 8262
Mail: upa@landbosyd.dk

1.2 Godkendelsespligt

I dette afsnit gøres der rede for, hvorfor projektet er godkendelsespligtigt.

Ansøger tekst

Husdyrbruget er etableret efter anmeldelse og screening i 2000 til 7.545 slagtesvin 30-98 kg.

Allerede fra starten af ibrugtagningen af staldanlægget har produktionen dog været med en tungere afgangsvægt, hvorfor der burde have været ansøgt om miljøgodkendelse efter daværende regler.

Kommunen har ført tilsyn med husdyrbruget i 2003, 2007 og 2011, hvor ejendommens dyrehold blev gennemgået, og der har ingen bemærkninger været fra kommunens side.

Haderslev Kommune er i januar 2012 blevet opmærksom på, at husdyrbruget burde have været godkendt jf. Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 senest 29. oktober 2007, idet produktionen overstiger 210 DE slagtesvin og 2.000 stipladser.

Der har efterfølgende været en drøftelse med kommunen om, efter hvilke regler husdyrbruget skal godkendes, og hvad den korrekte nudrift er.

Kommunen og ansøger er kommet frem til, at der skal ske en lovliggørelse af nudriften i overensstemmelse med de regler, der var gældende på det tidspunkt, hvor husdyrbruget blev udvidet, svarende til at husdyrbruget skal godkendes efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5. På daværende tidspunkt skulle projektet endvidere have været VVM-behandlet, og der skulle have været udarbejdet et regionplantillæg. Da reglerne i Planloven er ophævet og overført til Husdyrloven, er kommunen og ansøger kommet frem til, at husdyrbruget for så vidt angår arealer mv. skal kunne leve op til beskyttelsesniveauerne for ammoniak, fosforoverskud og nitrat til overfladevand og grundvand, mens lugt skal behandles efter daværende regler (se herom i afsnittet "Lugt og afstandskrav" herunder).

Da produktionen har ligget på op til ca. 7.270 slagtesvin (30-117 kg) ind til de nye regler i Husdyrloven trådte i kraft i 2007, er dette antal benyttet i forbindelse med indtastningen i nudrift og i ansøgt drift. I praksis har der været en vis variation i antal producerede pr. år og ind- og udgangsvægt (se bilag for produktionsomfang).

På ejendommen er der desuden et hestehold på 4 heste.

Kommunens vurdering:

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse efter Lov om miljøbeskyttelse § 33, stk. 1, kapitel 5 på Mellemløkkevej 4, 6500 Vojens til udvidelse af dyreholdet til 7270 slagtesvin (30-117 kg, 2.400 stipladser) og 4 stk. heste (over 700 kg), svarende til **i alt 243,34,DE**.

Mellemløkkevej 4, 6500 Vojens er et ippc landbrug større end 210 dyreenheder slagtesvin samt over 2000 stipladser til slagtesvin, hvorved landbruget er godkendelsespligtigt jf. bekendtgørelse om listevirksomhed nr. 943 af 16. september 2004 pkt. d.

Ansøgningen er modtaget via ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk den 23. oktober 2012.

Haderslev Kommune behandler husdyrbruget efter de regler der var gældende på det tidspunkt hvor husdyrbruget blev udvidet jf. anmeldelsen og screeningsafgørelsen i 2000. samt bekendtgørelse om listevirksomhed; idet landbruget også er omfattet af denne. (ippc virksomhed).

De hovedhensyn, der har været bestemmende for afgørelsen, er sikring af omgivelserne mod luftforurening samt støj- og lugtgener, sikring af korrekt affaldshåndtering, beskyttelse af jord og grundvand, recipienter, spildevandsafledning samt sikre, at arbejdsprocesserne sker ved anvendelse af den rene mulige teknologi.

Godkendelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af nærværende miljøgodkendelse, samt kommunens vurdering.

Med denne miljøgodkendelse har Haderslev Kommune ikke taget stilling til eventuelle tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning som for eksempel Byggeloven eller Arbejdsmiljøloven.

Karen Raagaard

Teamleder for Natur og Landbrug

Haderslev Kommune

01. marts 2013

Anne-Lene Jørgensen

Miljømedarbejder Natur og Landbrug

Haderslev Kommune

Miljøgodkendelsen er udarbejdet af:

Sagsbehandler: Anne-Lene Jørgensen, miljømedarbejder

Kvalitetssikring: Lis Nowak, miljømedarbejder

Journalnummer: 12/38551

1.3 Godkendelsens omfang

I dette afsnit gøres der rede for projektets overordnede forhold, som ikke direkte har med miljøpåvirkningen at gøre. Der gøres rede for, hvad projektet omfatter, dvs. hvilke ejendomme og bygninger, hvilket dyrehold, hvilke arealer samt eventuelle biaktiviteter. Der oplyses desuden om tidligere godkendelser af husdyrbruget og om hvad der skal ske i tilfælde af husdyrbrugets ophør.

Ansøger tekst:

Ansøgning om miljøgodkendelse for Mellemløsevej 4, 6500 Vojens efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5.

Kommunens vurdering:

Virksomheden må i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 33 (LBK nr 879 af 26/06/2010).

Virksomheden må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelsen, på en måde, der indebærer forøget forurening i forhold til det hermed tilladte, før udvidelsen eller ændringerne er godkendt af Haderslev Kommune.

Hvis virksomheden ønskes ændret eller udvidet, skal Haderslev Kommune i henhold til lovens § 33, stk. 1 have meddelelse herom, inden ændringen eller udvidelsen foretages.

Med hensyn til retsbeskyttelse af godkendelsen henvises til Miljøbeskyttelseslovens § 41 a.

Tilsynsmyndigheden skal tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 41 a, stk. 2, hvis:

- der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger for virksomheden,
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker,
- der er fremkommet nye oplysninger om sikkerhedsmæssige forhold på virksomheder, der er omfattet af regler fastsat i medfør af § 7 om risikobetonede processer m.v.

Den første regelmæssige revurdering af godkendelsen til (i)-mærkede virksomheder skal foretages, når der er forløbet 8 år, efter at virksomheden er godkendt første gang. Tilsynsmyndigheden skal herefter tage godkendelsen op til revurdering mindst hver 10. år og om nødvendigt ændre vilkårene ved påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41.

I tilfælde af at afgørelsen påklages, beregnes tidspunktet fra den dato, hvor den endelige afgørelse er meddelt.

Vilkårene kan dog i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 72, stk. 3 til enhver tid ændres for at forbedre virksomhedens kontrol med egen forurening eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Opmærksomheden henledes på, at denne godkendelse efter miljøbeskyttelsesloven ikke fritager virksomheden for de nødvendige tilladelser/anmeldelser i henhold til anden lovgivning.

Haderslev Kommune skal som tilsynsmyndighed påse, at denne godkendelse og den øvrige miljølovgivning overholdes. Der skal i henhold til § 87 i miljøbeskyttelsesloven altid være adgang for de personer, der af Haderslev Kommune er bemyndiget til at føre tilsyn.

Miljøgodkendelsen skal herefter tages op til næste revurdering senest i år 2021.

Det er Haderslev Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at 0-alternativet, dvs. nedbringelse af på husdyrbruget, ville være en begyndende afvikling af produktionen.

- 1) Bedriften skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
- 2) Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være til gængelig på husdyrbruget. Eventuelt driftspersonale skal være orienteret om godkendelsens indhold.
- 3) Ændring af ejerforhold eller hvem, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget skal meddeles til Haderslev Kommune.

1.4 Projektets omfang

I dette afsnit redegøres kort for projektets omfang.

Svinebruget på Mellemløsevej, 5400 Vojens er udvidet til 7270 slagtesvin (30-117 kg), samt 4 heste, svarende til i alt 243,34 DE.

Der er 2.400 stipladser til slagtesvin. Slagtesvinene går på drænet gulv+spalter 33/67, og der er opført en gyllelagune til opbevaring af gylle fra ejendommen.

1.5 Tidligere godkendelser

I dette afsnit redegøres kort for husdyrbrugets tidligere godkendelser.

Der foreligger en VVM - Screeningsafgørelse fra Sønderjyllands Amt fra 15. november 2000 til en produktion på 249 DE slagtesvin svarende til 7.545 stk. (30-98 kg), hvori Amtet har vurderet, hvis konjunkturændringer medfører en slagtevægt på 120 kg vil lugtemissionen fra stalden øges og den vejledende afstandskrav øges fra 110 m til 120 m. Dyreenhederne i screeningsafgørelsen er efter daværende omregningstal. Sønderjyllands Amt har vurderet, at husdyrbruget ikke er omfattet af Samlebekendtgørelsens § 3, stk. 2 om VVM pligt, idet produktionens størrelse og placering ikke forventes at give anledning til væsentlige indvirkning

på det omgivende miljø, når stalden flyttes 10 m mod øst i forhold til den fremsendte skitse af 21. august 2000.

1.6 Biaktiviteter

I dette afsnit redegøres der for biaktiviteter på husdyrbruget.

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

Haderslev Kommunes vurdering

Da der ikke forefindes biaktiviteter på husdyrbruget stilles der ikke vilkår i forhold hertil.

1.7 Husdyrbrugets ophør

I dette afsnit gøres der rede for, hvilke tiltag der planlægges at udføre for at forebygge forurening i forbindelse med husdyrbrugets ophør.

Ansøgers tekst

Hvad angår ophør af driften af husdyrbruget vil der blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Gyllekanaler tømmes. Gyllelagunen vil ligeledes blive tømt. Evt. overskudsfoder vil blive afhændet til destruktion. Evt. fjernelse af bygninger vil foregå efter forskrifter om sortering af byggeaffald. Kemikalier til desinfektion og vask, samt olie/spildeolie fra pumper fjernes.

Kommunens vurdering

Haderslev Kommune vurderer, at de beskrevne tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

Der er stillet vilkår om oprydning i forbindelse med bedriftens ophør, så risiko for forurening og gener i form af for eksempel lugt, fluer og skadedyr begrænses, og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende stand. Det er kommunen, som vurderer, om foranstaltningerne er tilstrækkelige og om en tilfredsstillende stand er opnået inden for en rimelig tidsfrist. Gyllebeholdere, der opføres uden tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer, skal fjernes når beholderen ikke længere skal anvendes.

Følgende vilkår er stillet for at fastholde ansøgers intentioner.

Vilkår

- 4) Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Haderslev Kommune.
- 5) Ved ophør af husdyrbruget skal der foretages en oprydning, som kan accepteres af Haderslev Kommune, herunder tømning af gyllelagune, fortank med rørsystemer, gyllekanaler/kummer mv. rengøring af staldanlæg og bortskaffelse af kemikalier og

sprøjtemidler til godkendt modtager mv. Alle staldafsnit og opbevaringsanlæg skal tømmes for husdyrgødning, der bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning. Alle opbevaringsanlæg til foder skal tømmes. Gyllebeholdere der er opført uden tilknytning til de øvrige bygninger skal fjernes. Alle olietanke skal tømmes. Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald mv. skal bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.

1.8 Offentlighed og høring

I dette afsnit gøres der rede for inddragelsen af offentligheden i forbindelse med denne afgørelse.

1.8.1 Offentlighed og høring

Der gøres her rede for inddragelse af offentligheden og lovpligtige høringer.

Forannoncering

Meddelelse om miljøgodkendelse i henhold til Miljøbeskyttelseslovens § 33. kapitel 5 for Mellemhave 4, 6500 Vojens vil blive annonceret på kommunens hjemmeside www.haderslev.dk.

Haderslev Kommune skal desuden gøre dig opmærksom på, at du i medfør af Offentlighedsloven § 4 har ret til aktindsigt i sagen. Tidspunkt for eventuelt gennemsyn af sagen kan aftales telefonisk med Haderslev Kommune.

Klagevejledning og søgsmål

Godkendelsen kan påklages til Natur og Miljøklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. miljøbeskyttelseslovens § 98 - 100.

En eventuel klage skal indgives skriftligt og stiles til Natur og Miljøklagenævnet, men sendes til Haderslev Kommune, som umiddelbart efter klagefristens udløb sender klagen videre, ledsaget af denne afgørelse og det materiale, som er indgået i sagens bedømmelse.

Klagefristen er fire uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være Haderslev Kommune i hænde senest på den 01. april 2013 kl 15.00

Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, såfremt der er modtaget klager.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 101 i miljøbeskyttelsesloven. Fristen er seks måneder fra godkendelsen er meddelt, hvilket betyder, at et eventuelt søgsmål skal være anlagt senest 01. september 2013.

En klage over miljøgodkendelsen har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte godkendelsen, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 96 i miljøbeskyttelsesloven. Udnyttelse af godkendelsen kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i denne godkendelse.

Natur- og Miljøklagenævnet opkræver et gebyr for behandlingen af klagen. Se vilkår for tilbagebetaling af gebyr på www.nmkn.dk.

Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, hvis kommunen har modtaget klager.

En klage over miljøgodkendelsen har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte godkendelsen, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. Udnyttelse af miljøgodkendelsen kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, der er fastsat i denne godkendelse. Udnyttelsen af miljøgodkendelsen sker på eget ansvar, idet Natur- og Miljøklagenævnet i tilfælde af klage kan ændre eller ophæve en miljøgodkendelse.

Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Underretning

Orientering om denne afgørelse er sendt til:

Ansøger:

Niels Martin Aggesen, Mellemlave 4, 6500 Vojens

Ansøgers konsulent

- Konsulent, LandboSyd, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa, Ulla Refshammer Pallesen
upa@landbosyd.dk

–

Naboer, indenfor konsekvenszonen på 187 m.:

Jens Peter Aggesen, Mellemlave 2, 6500 Vojens

Christian Pabst v/, Mellemlave 3, 6560 Sommersted, (ejer Niels Martin Aggesen).

Morten Christiansen, Mellemlave 5, 6560 Sommersted

Gylleaftale:

Aggesensgård A/S, Storegade 42, 6560 Sommersted

Andre:

Forpagtningsaftaler

- Henrik Hviid, Fasanvej 5, 6100 Haderslev
- Nis Anker Juhl, Ringgade 44, 6500 Vojens

Vandværk (indvindingsområder, og leverandør af vand)

- Mougstrup Vandværk, v/fmd. Chr. Greve Hansen, Haderslevvej 7, 6500 Vojens, elsebeth.christian@mail.tele.dk
- Hammelev Vandværk, v/fmd. Jørgen Thøgersen, Elmevej 7, Hammelev, 6500 Vojens, j.togersen@privat.dk
- Sommersted Vest Vandværk, v/fmd Finn Jørgensen, Kærvej 8, 6560 Sommersted, svv@webspeed.dk
- Sommersted Øst Vandværk, v/ fmd. Erik Jakobsen, Hyldevænget 6, 6560 Sommersted, erik-jakobsen@live.dk
- Mølby Vandværk, v/fmd. Svend Løbner, Engtoften 7, 6560 Sommersted, svend@lobner.dk

Andre parter

Som e-mail med vedhæftet fil:

- Naturstyrelsen Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe
e-mail: rib@nst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
e-mail: dn@dn.dk
- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N
e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til kommunens hjemmeside

- Embedslægerne i Region Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe
e-mail: syd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
e-mail: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
e-mail: bent.karlsson@mail.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund, Tom Donbæk, Vestergade 25, 6510 Gram
e-mail: td@ledon.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

Høring af naboer og parter

Naboer og parter, samt ansøger selv og øvrige parter der har anmodet om orientering i sagen blev orienteret om ansøgningen om miljøgodkendelse den med en frist på uger til at indsende bemærkninger.

Der indkom følgende bemærkninger:

-

Bemærkningerne gav anledning til følgende ændringer:

-

Offentliggørelse og klagevejledning

Miljøgodkendelsen af i henhold til § i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, vil blive annonceret i Lokal-Bladet Budstikken Haderslev i uge , og på kommunens hjemmeside www.haderslev.dk -> Om kommunen -> I høring lige nu -> Miljøgodkendelse – tilladelse.

Klagefristen er fire uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være Haderslev Kommune i hænde senest dag den kl. 15.00. Ansøger vil ved klagefristens udløb få besked om kommunen har modtaget klager.

Det er muligt for enhver med individuel væsentlig interesse i en sag at påklage afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet. En klage skal være skriftlig og gerne elektronisk. Inden klagefristen udløber, skal klagen være modtaget af Haderslev Kommune, Teknik og Miljø, Rådhuscentret 7, 6500 Vojens eller teknikmiljoe@haderslev.dk. Derefter videresender kommunen klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, som er klagemyndighed.

Der er fastsat et klagegebyr på 500 kr. Bliver gebyret ikke betalt til tiden, vil klagen ikke blive behandlet. Gebyret bliver opkrævet af Natur- og Miljøklagenævnet, og det bliver tilbagebetalt, hvis et eller flere af følgende forhold gør sig gældende:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse skal ændres eller ophæves.
- Klageren får helt eller delvist medhold i klagen, eller
- Klagen bliver afvist på grund af, at klagefristen ikke er overholdt, eller hvis klager ikke er berettiget til at klage, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis:

- der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Se evt. vejledning om gebyrbetaling på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk.

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der i medfør af Offentlighedslovens § 4 er mulighed for aktindsigt i sagen. Tidspunktet for eventuelt gennemsyn af sagen kan aftales telefonisk med Haderslev Kommune på 74 34 21 45.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. Ønskes afgørelsens gyldighed afprøvet ved domstolene, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter miljøgodkendelsen er offentliggjort eller, hvis sagen påklages, inden 6 måneder efter at den endelige administrative afgørelse foreligger.

En klage over miljøgodkendelsen har som udgangspunkt ikke opsættende virkning på retten til at udnytte godkendelsen, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. Udnyttelse af miljøgodkendelsen kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, der er fastsat i denne godkendelse. Udnyttelsen af miljøgodkendelsen sker på eget ansvar, idet Natur- og Miljøklagenævnet i tilfælde af klage kan ændre eller ophæve en miljøgodkendelse.

Projektet og dets miljømæssige konsekvenser beskrives i et ikke-teknisk resumé, der gør det muligt for offentligheden at få indblik i projektet og konsekvenserne af godkendelsen af projektet.

Ansøgningens omfang og nuværende produktionstilladelse

Husdyrbruget er etableret efter anmeldelse og VVM-screening i 2000 til 7.545 slagtesvin 30-98 kg.

Allerede fra starten af ibrugtagningen af staldanlægget har produktionen dog været med en tungere afgangsvægt, hvorfor der burde have været ansøgt om miljøgodkendelse efter daværende regler.

Kommunen har ført tilsyn med husdyrbruget i 2003, 2007 og 2011, hvor ejendommens dyrehold blev gennemgået, og der har ingen bemærkninger været fra kommunens side.

Kommunen er i januar 2012 blevet opmærksom på, at husdyrbruget ifølge Miljøbeskyttelsesloven burde have været godkendt jf. Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 senest 29. oktober 2007, idet produktionen overstiger 210 DE slagtesvin og 2.000 stipladser.

Der har efterfølgende været en drøftelse med kommunen om, efter hvilke regler husdyrbruget skal godkendes, og hvad den korrekte nudrift er.

Kommunen og ansøger er kommet frem til, at der skal ske en lovliggørelse i overensstemmelse med de regler, der var gældende på det tidspunkt, hvor husdyrbruget blev udvidet, svarende til at husdyrbruget skal godkendes efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5. På daværende tidspunkt skulle projektet endvidere have været VVM-behandlet, og der skulle have været udarbejdet et regionplantillæg. Da reglerne i Planloven er ophævet og overført til

Husdyrloven, er kommunen og ansøger kommet frem til, at husdyrbruget for så vidt angår arealer mv. skal kunne leve op til beskyttelsesniveauerne for ammoniak, fosforoverskud og nitrat til overfladevand og grundvand, mens lugt skal behandles efter daværende regler (se herom i afsnittet "Lugt og afstandskrav" herunder).

Da produktionen har ligget på op til ca. 7.270 slagtesvin 30-117 kg ind til de nye regler i Husdyrloven trådte i kraft i 2007, er dette antal benyttet i forbindelse med indtastningen i nudrift og i ansøgt drift. I praksis har der været en vis variation i antal producerede pr. år og ind- og udgangsvægt (se bilag for produktionsomfang).

På ejendommen er der desuden et mindre hestehold på 4 heste.

Dyrehold

Der er ansøgt er derved etableret et årligt dyrehold på 7.270 stk. slagtesvin (30-117 kg), 2.400 stipladser, samt 4 stk. voksne heste.

Vilkår

- 6) Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som ansøgt og beskrevet i tabellen over dyretyper og staldsystemer i redegørelsen ovenfor.
- 7) Husdyrbruget tillades drevet med en årlig produktion på: 7.270 stk. slagtesvin (30-117 kg), 2400 stipladser, samt 4 stk. heste (årsheste) svarende til et dyrehold på 243,34 DE.
- 8) Årsproduktionen på det maksimale antal DE på 243,34 DE må ikke overskrides. Der kan dog være situationer (eks. Sygdom i besætningen, slagteristrejke m.v.), hvor dyreholdet vil være afvigende fra det tilladte. I sådanne situationer skal landmanden kunne dokumentere de særlige omstændigheder overfor Haderslev Kommune, og det er op til kommunen at vurdere, om afvigelse i dyreholdet skyldes overproduktion eller naturlig variation/udsving.

1.9 Anlægget

Produktionsoversigt med angivelse af kode for dyrekategori

Tabellen viser hvilke dyrekategorier, der indgår i ansøgningen i henholdsvis nudrift og ansøgt drift. Stald-ID og staldsystemkoder er forklaret i de ovenstående to tabeller. Tal i kursiv er standardtal (normtal), som anvendes i beregningerne, når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

StaldID	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årssø*	Antal DE
						Ind	Ud		
ST-119858	Nej	SvSI04	Nudrift	7270	2400	30,00	117,00		241,24
			Ansøgt	7270	2400	30,00	117,00		241,24
ST-152917	Nej	Hest04	Nudrift	4	4				2,11
			Ansøgt	4	0				2,11
Sum			Nudrift						243,34
			Ansøgt						243,34
Ændring alle produktioner:									0,00

* Ændret fravænningsvægt i alt per årssø er beregnet efter formlen: Ændret fravænningsvægt per årssø = ((Indtastet vægt ved fravæning - 7,3) x aktuelt antal fravænnede smågrise per årssø). Hvor antal fravænnede smågrise per årssø enten er den indtastede værdi eller det aktuelle antal smågrise ifølge nyeste N-normer (dvs. systemets standardtal).

Fordeling af dyr i stalde

Tabel 13:

Staldafsnit	Gulvtype	Stipladser
ST-119858	Slagtesvin, drænet gulv og spalter af beton	2.400
ST-152917	Fast gulv med dybstrøelse	4

1.10 Dyrehold og staldindretning

Ansøgers tekst

Husdyrbrugets samlede anlæg

Stalddoversigt med angivelse af Stald-ID for staldnavn. Ud for betegnelsen for hvert staldafsnit er der angivet et stald-ID, der efterfølgende erstatter det oplyste navn på staldafsnittet.

StaldID	Staldafsnit navn
ST-119858	Slagtesvinestald
ST-152917	Hestestald

Oversigt over dyretyper og staldsystemer der indgår i ansøgningen

Tabellen viser hvilke kombinationer af dyretyper og staldsystemer (dyrekategorier), der indgår i ansøgningen. Koden for dyretype og staldsystem (staldsystemkode) erstatter efterfølgende den fulde betegnelse.

Staldsystemkode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
SvS104	Slagtesvinestald, drænet gulv+spalter 33/67	Nudrift	7270	241,24
		Ansøgt	7270	241,24
Hest04	Hestestald, voksen årshest	Nudrift	4	2,11
		Ansøgt	4	2,11
SUM		Nudrift		243,34
		Ansøgt		243,34
Ændring alle produktioner				-

Oplysninger om udegående dyr

Ingen udegående dyr.

Oplysninger om mink

Der er ingen mink på ejendommen.

1.11 Lokalisering

I dette afsnit gøres der rede for husdyrbrugets lokalisering. Det vil sige hvordan husdyrbruget er placeret i forhold til steder, hvor der efter lovgivningen gælder et fast afstandskrav samt placeringen i landskabet.

1.11.1 Faste afstandskrav

I dette afsnit gøres der rede for husdyrbrugets placering i forhold til de faste afstandskrav, der gælder efter husdyrgodkendelseslovens §§ 6 og 8.

Ansøgers tekst

Generelle afstandskrav

Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 6 er etablering af anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder, der medfører forøget forurening, ikke tilladt indenfor eller i en afstand af mindre end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål, eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Etablering af anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug, der medfører forøget forurening, er endvidere ikke tilladt indenfor en afstand af 50 m fra nabobeboelse.

Tablet 2: Forbudszoner (målt fra nærmeste stald):

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Byzone	ca. 3,3 km	Fra hestestalden til byzone i Jegerup	50 m
Sommerhusområde	ca. 17 km	Til sommerhusområde ved Diernæs Strand	50 m
Lokalplanlagt område (bolig, erhverv, rekreative formål etc.)	ca. 3,8 km	Fra slagtesvinestalden til område til offentlige formål ved Dybdal	50 m
Nabobeboelse (uanset om det er landbrug eller ej)	ca. 50 m	Fra hestestalden til Mellemhøve 3	50 m

Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 20 skal kommunen ved vurdering af en ansøgning om tilladelse eller miljøgodkendelse sikre sig, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses, hvis anlægget ligger mindre end 300 m fra:

- samlet bebyggelse
- eksisterende eller fremtidigt byzone eller sommerhusområde
- lokalplanlagte områder i landzone (boligformål, blandet bolig og erhverv)

Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 8 må stalde og lign. samt gødningsopbevaringsanlæg ikke etableres indenfor følgende afstande:

Table 3: Distances are measured from nearest stable or manure container:

Nærmeste....	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Naboskel	ca. 27 m	Fra hestestalden til matr. nr. 97 af Maugstrup Ejerlav, Maugstrup tilhørende Mellemhavn 3*	30 m
Beboelse på samme ejendom	ca. 34 m	Fra hestestald til beboelsen	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 m	Fra hestestald til Maugstrup kro	25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	ca. 95 m	Fra hestestald til Maugstrup Vandværks boring	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	ca. 815 m	Fra hestestald til boring DGU arkivnr. 142.1064 på Ringgade 40	25 m
Vandløb	ca. 62 m	Fra gyllelagunen til vandløbet	15 m
Dræn	> 15 m	Alle dræn ligger mere end 15 m fra stalde og gyllelagune	15 m
Sø	ca. 35 m	Fra slagtesvinestalden til forsinkelsesbassin/søen i gårdpladsen.	15 m

Privat fællesvej	> 15 m	Der er ingen privat fællesvej i nærheden af ejendommen	15 m
Offentlig vej	ca. 16 m	Fra hestestalden til Mellemhavn	15 m

Kilde: Danmarks Miljøportal og Jupiterdatabasen (Geus).

*Da der er tale om en allerede etableret lovlig stald, skal der ikke ansøges om dispensation fra afstandskravet.

Landskabelige hensyn

Afstande til følsom natur (§ 7) samt afstande til andre natur- og kulturområder på bedrifternes arealer (Kilde Danmarks Miljøportal og Kulturarvsstyrelsens hjemmeside). OBS: når der herunder står arealerne, menes der ejede og forpagtede udbringningsarealer. Udpegninger for gylleaftalen er ikke beskrevet, idet den hurtigere vil kunne blive udskiftet, samt at kommunen vurderer, om der er behov for § 16 godkendelse af evt. aftalearealer – og der i en eventuel godkendelse vil blive stillet vilkår til arealerne.

Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 6 er etablering af anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder, der medfører forøget forurening, ikke tilladt indenfor eller i en afstand af mindre end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde

- områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål, eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Etablering af anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug, der medfører forøget forurening, er endvidere ikke tilladt indenfor en afstand af 50 m fra nabobeboelse.

Tabel 2: Forbudszoner (målt fra nærmeste stald):

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Byzone	ca. 3,3 km	Fra hestestalden til byzone i Jegerup	50 m
Sommerhusområde	ca. 17 km	Til sommerhusområde ved Diernæs Strand	50 m
Lokalplanlagt område (bolig, erhverv, rekreative formål etc.)	ca. 3,8 km	Fra slagtesvinestalden til område til offentlige formål ved Dybdal	50 m

Nabobeboelse (uanset om det er landbrug eller ej)	ca. 50 m	Fra hestestalden til Mellemhav 3	50 m
---	----------	----------------------------------	------

Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 20 skal kommunen ved vurdering af en ansøgning om tilladelse eller miljøgodkendelse sikre sig, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses, hvis anlægget ligger mindre end 300 m fra:

- samlet bebyggelse
- eksisterende eller fremtidigt byzone eller sommerhusområde
- lokalplanlagte områder i landzone (boligformål, blandet bolig og erhverv)

Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 8 må stalde og lign. samt gødningsopbevaringsanlæg ikke etableres indenfor følgende afstande:

Tabel 3: Afstandene er målt fra nærmeste stald eller gyllebeholder:

Nærmeste....	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Naboskel	ca. 27 m	Fra hestestalden til matr. nr. 97 af Maugstrup Ejerlav, Maugstrup tilhørende Mellemhav 3*	30 m
Beboelse på samme ejendom	ca. 34 m	Fra hestestald til beboelsen	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 m	Fra hestestald til Maugstrup kro	25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	ca. 95 m	Fra hestestald til Maugstrup Vandværks boring	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	ca. 815 m	Fra hestestald til boring DGU arkivnr. 142.1064 på Ringgade 40	25 m
Vandløb	ca. 62 m	Fra gyllelagunen til vandløbet	15 m
Dræn	> 15 m	Alle dræn ligger mere end 15 m fra stalde og gyllelagune	15 m
Sø	ca. 35 m	Fra slagtesvinestalden til forsinkelsesbassin/søen i gårdpladsen.	15 m

Privat fællesvej	> 15 m	Der er ingen privat fællesvej i nærheden af ejendommen	15 m
Offentlig vej	ca. 16 m	Fra hestestalden til Mellemhavn	15 m

Kilde: Danmarks Miljøportal og Jupiterdatabasen (Geus).

*Da der er tale om en allerede etableret lovlig stald, skal der ikke ansøges om dispensation fra afstandskravet.

Derudover skal genekriterierne for lugt være overholdt.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6 og 8 er overholdt, og der stilles derfor ikke skærpende vilkår.

Alle afstandskrav til naboer, vandforsyning, og vej m.v. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt. Dog er der 27 meter fra hestestalden til naboskel. Der er tale om en allerede etableret staldbygning, Der er 50 meter til nærmeste naboskel, og derved er lovens krav på 50 meter overholdt.

Der løber et vandløb øst for ca. 63 meter fra gyllelagunen, og derved er lovkravet på 15 meter til nærmeste rørlagte vandløb overholdt.

Arealanvendelsen i det ansøgte projekt er uændret i forhold til tidligere praksis, og vurderes derfor ikke at være af en karakter, der påvirker tilstanden af beskyttede sten- og jorddiger.

Kommunen vurderer, at udvidelsen ikke vil forringe de landskabelige- kulturhistoriske- naturmæssige- geologiske- eller rekreative værdier i området.

1.12 Landskabet og planforhold

I dette afsnit gøres der rede for placeringen af husdyrbrugets bygninger i landskabet, og hvordan de påvirker landskabet.

Ansøgers tekst

Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser:

Der er ingen bygninger eller arealer indenfor "Særligt næringsfattige naturarealer" eller "Naturområder".

Arealer udpeget jf. § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug:

Der er ca. 4,7 km til nærmeste beskyttede overdrev ved Stevning Dam syd for staldanlægget som ligger i habitatområdet Pamhule skov og Stevning Dam.

Natura 2000:

Der er ca. 4,7 m til nærmeste Natura 2000 område, som er et EF-Habitat og EF fuglebeskyttelsesområde: Pamhule skov og Stevning Dam syd for staldanlægget.

Områder med landskabelig værdi:

Der er ingen bygninger eller arealer indenfor "Værdifulde kystlandskaber".

Uforstyrrede landskaber:

Staldanlægget og arealerne ligger udenfor udpegningen.

Områder med særlig geologisk værdi:

Staldanlægget og arealerne ligger udenfor udpegningen "Skovtilplantning uønsket pga. Geologi".

Rekreative interesseområder:

Staldanlægget og ejede og forpagtede arealer ligger udenfor udpegningerne "Fritidsområder", "Eksisterende sommerhusområder", "Nye sommerhusområder", "Arealudlæg til feriefritidsformål", "Planlagte arealer til feriefritidsformål", "Eksisterende byzone" og "Planlagte arealer til byformål".

Værdifulde kulturmiljøer:

Der er ingen bygninger eller arealer indenfor udpegningen.

Kirkeomgivelser:

Hele staldanlægget og nogle af arealerne ved Mougstrup ligger indenfor "Kirkelandskaber". Da der er tale om et eksisterende lovligt anlæg, har udpegningen ingen betydning i forbindelse med godkendelsen. Stiftet er blevet hørt i forbindelse med tidligere byggesager i 2001 og 2009.

Kystnærhedszonen:

Staldanlægget og arealerne ligger udenfor udpegningen.

Lavbundsarealer:

Der er ingen bygninger indenfor "Lavbund og okker inkl. okkerklassificering", "VMPII lavbundsarealer" og "Øvrige lavbundsarealer". Enkelte arealer er delvist registreret som "Klasse IV – Ingen risiko for okkerudledning".

Skovrejsningsområder:

Der er ingen bygninger eller arealer indenfor udpegningen.

Fredede områder:

Der er ingen bygninger eller arealer indenfor "Fredede områder", "Fredede områder forslag" og "Fredede fortidsminder".

Beskyttede naturarealer (§ 3):

Der er ingen bygninger indenfor områder med registrerede § 3 beskyttede vandløb, enge, heder, moser, overdrev, strandenge eller søer.

Enkelte arealer grænser op til registrerede § 3 beskyttede vandløb og enge, og der er enkelte vandhuller i og op til markerne.

Strandbeskyttelseslinje:

Der er ingen bygninger eller arealer indenfor udpegningen.

Klitfredningslinje:

Der er ingen bygninger eller arealer indenfor udpegningen.

Skovbyggelinje:

Der er ingen bygninger indenfor udpegningen. Mark 50 og 60 ligger indenfor byggelinjen. Da der ikke bygges, har udpegningen ingen betydning for godkendelsen

Sø- og åbeskyttelseslinje:

Der er ingen bygninger eller arealer indenfor udpegningen.

Kirkebeskyttelseslinje:

En del af bygningerne indenfor "Kirkebyggelinjen". Da der ikke skal bygges nyt, har udpegningen ingen betydning for godkendelsen.

Fortidsmindebeskyttelseslinje:

Der er ingen bygninger eller arealer indenfor udpegningen.

Beskyttede sten- og jorddiger:

Der er ingen beskyttede sten- og jorddiger, der grænser op til staldanlægget, men enkelte arealer grænser op til beskyttede sten- og jorddiger: Da driften af arealerne ændres ikke, har udpegningen ingen betydning for godkendelsen.

Nærmeste nabobeboelse på en ejendom uden landbrugspligt er som tidligere nævnt Mellemhøve 5 som ligger ca. 121 m fra nærmeste staldhjørne og ca. 154 m fra centrum af stalden. Ejendommen udløser også samlet bebyggelse i landzonen. Nærmeste byzoneområde er i Jegerup ca. 3.420 m sydvest for staldanlægget.

Bygningsbeskrivelse (ændringer i stalde er beskrevet under kolonnen Anvendelse):

Tabel 1:

	Bygning	Grundplan	Bygningshøjde	Taghældning	Bygningsmaterialer /farver	Anvendelse
1	Slagtesvines tald(2001) BBR 10	ca. 2.310 m ²	ca. 7,5 m	ca. 20 °	Røde mursten og tag af sort eternit	Slagtesvines tald
2	Forrum (2001) Del af BBR 10	ca. 50 m ²	ca. 4 m	ca. 20 °	Røde mursten og tag af sort eternit	Kontor og forrum
3	Hal (1992) BBR 9	ca. 1.426 m ²	ca. 9,6 m	ca. 20 °	Røde stålplader og tag af grå eternit	Korn og foderlade

4	Maskinhus (1910 + 1976) BBR 6+7	ca. 795 m ²	ca. 7,5 m	ca. 20 °	Røde mursten / grønne stålplader og fundablokke og tag af sort og grå eternit	Maskinhus
5	Hestestald (1992) BBR 8	ca. 140 m ²	ca. 7,5 m	ca. 30 °	Røde mursten og tag af sort eternit	Hestestald
6	4 siloer á ca. 1.000 m ³ (2001+2009)	4 stk. á ca. 130 m ²	ca. 11,8 m	-	Gråt stål	Kornopbevaring
7	Gyllelagune på 5.000 m ³ (2001)	ca. 2.200 m ²	0 m	-	Plastik - indhegning af trådnæt	Gylleopbevaring
8	Bygning til halmfyr (2001)	ca. 47 m ²	5 m	ca. 25 °	Røde mursten og tag af sort eternit	Bygning til halmfyr mv.
9	Stuehus (1960) BBR 1	ca. 160 m ²	6 m	ca. 45 °	Røde mursten og tag af sort tegl	Stuehus
10	Garage (BBR ?)	ca. 40 m ²	ca. 5 m	ca. 25 °	Pudset mursten og tag af sort eternit	Garage

Handelsgødning leveres i big bags. Der opbevares maks. 10 tons i hallen eller i maskinhuset ad gangen umiddelbart før udkørsel.

Kommunes vurdering

Det vurderes, at de angive planforhold er korrekt beskrevet.

1.13 Energi- og vandforbrug

I dette afsnit gøres der rede for husdyrbrugets energi- og vandforbrug, som ses i forhold til BAT, på hvilken baggrund det vurderes om der er grund til at implementere teknik eller management, som kan nedsætte forbruget.

1.14 Energiforbrug

Der gøres her rede for husdyrbrugets energiforbrug.

Ansøgers tekst

Energiforbrug på anlæg

Energi

Samlet energiforbrug i nudrift (oplyst af ansøger) og efter ansøgningen (skønnede mængder):

Tabel 4:

Type	Forbrug
El	ca. 210.000 kWh
Dieselolie	maks. 1.500 l
Fyringsolie	maks. 1.500 l
Halm til opvarmning	maks. 350 bigballer

Elforbruget dækker ventilation, belysning, drift af foderanlæg og øvrige elektriske maskiner.

Ifølge Håndbog i svinehold 2008 er elforbruget ca. 20 kWh pr. produceret slagtesvin. Dette tal er dog for produktion af standard slagtesvin. Elforbruget omfatter hele den samlede ejendom, hvorfor elforbruget vurderes at ligge indenfor normen.

1.15 Energibesparende foranstaltninger

I stalden er der Multistep undertryksventilation med diffust luftindtag fra Skov A/S, som automatisk op- eller nedjusteres efter behov. Der sørges for jævnlig inspektion og rengøring af ventilationskanaler. Der er temperaturstyring, alarmer mv. på alle ventilationsanlæggene.

Lyset i staldene styres af foderanlægget. Så vidt vides er lysstofrørene i stalden lavenergilystofrør. Når lysstofrør skal udskiftes, vil der blive anvendt de mest strømbesparende modeller.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Kommunens vurdering:

Haderslev Kommune vurderer, at det angivne energiforbrug er gennemsnitligt i forhold til, hvad der kan beregnes som gennemsnitsforbrug jf. Håndbog for slagtesvineproduktion. Der er fokus på at anvende energibesparende teknikker og belysningen bruges i forbindelse med fodring. Ved udskiftning af lyskilder bliver disse skiftet ud til de mest energibesparende modeller. Ventilationsanlægget vedligeholdes regelmæssigt og efter fabrikantens anvisninger, for at køre så optimalt som muligt.

Endvidere stilles der vilkår om, at muligheder for energibesparelser skal kontrolleres af ansøger.

Det vurderes, at regelmæssigt opsyn og registrering af forbrug er med til at skabe fokus om forbruget og på denne måde er med til at forhindre, at forbruget stiger utilsigtet. Dette opfattes som værende i overensstemmelse med BAT management, hvorfor der opstilles vilkår om, at forbruget skal overvåges og dokumentationen fremvises i forbindelse med tilsyn.

Endvidere stilles der vilkår om, at der i forbindelse med tilsyn skal fremlægges virkemidler til nedbringelse af energiforbruget, såfremt dette stiger utilsigtet eller uforholdsvist meget.

Vilkår

- 9) Der skal anvendes energibesparende lyskilder i staldene og på udendørs belysning senest 3 år efter denne miljøgodkendelse er meddelt.
- 10) Ansøger skal undersøge muligheder for energibesparelser og i forbindelse med tilsyn fremlægge, hvilke tiltag der er valgt og hvornår disse forventes implementeret.
- 11) Stiger husdyrbrugets energiforbrug utilsigtet, så skal der i forbindelse med tilsyn fremlægges virkemidler til nedbringelse af energiforbruget.
- 12) I husdyrbrugets driftsjournal skal der føres en oversigt over det årlige elforbrug. Afviger denne fra de skønnede værdier skal det noteres, hvad denne afvigelse skyldes og såfremt der er tale om en stigning, hvorledes ansøger vil agere for at nedbringe elforbruget.

Registreringerne skal opbevares i driftsjournalen i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

1.16 Vandforbrug

Der gøres her rede for husdyrbrugets vandforbrug.

Ansøgers tekst

Skønnede forbrugsmængder er beregnet ud fra Håndbog for svinehold 2008 udgivet af Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret

Tabel 5:

Type	Forbrug
Drikkevand, vaskevand og overbrusning	ca. 7.500 m ³
Rengøring af maskiner	ca. 15 m ³
Sprøjtning	ca. 260 m ³
I alt	ca. 7.785 m ³

Ejendommen forsynes med vand fra Maugstrup Vandværk. Der vandes ikke marker.

Kommunens vurdering

Haderslev Kommune vurderer, at forbruget af vand på ejendommen er i overensstemmelse med gældende normer og der bruges iblødsætning inden vask af stalden. Der er opsat drikkepipler i ædetrug som er medvirkende til at begrænse vandspildet fra svinenes drikkevandssystem og installationerne efterses regelmæssigt. Kommunen stiller ikke yderligere krav med henblik på at nedbringe forbruget.

Vilkår

- 13) Det årlige vandforbrug skal registreres i driftsjournalen. Afviger denne fra den de skønnede forbrugsmængder skal det noteres, hvad denne afvigelse skyldes. Er der tale om en stigning i forbruget skal det noteres, hvilke foranstaltninger der sættes igang med henblik på en nedbringelse af forbruget. Registreringerne skal gemmes i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

1.17 Gener

I dette afsnit beskrives de gener, der kan være forbundet med produktionen af husdyr på bedriften og med arbejdet på udbringningsarealerne. Det vurderes hvorledes disse gener kan minimeres.

1.18 Lugt

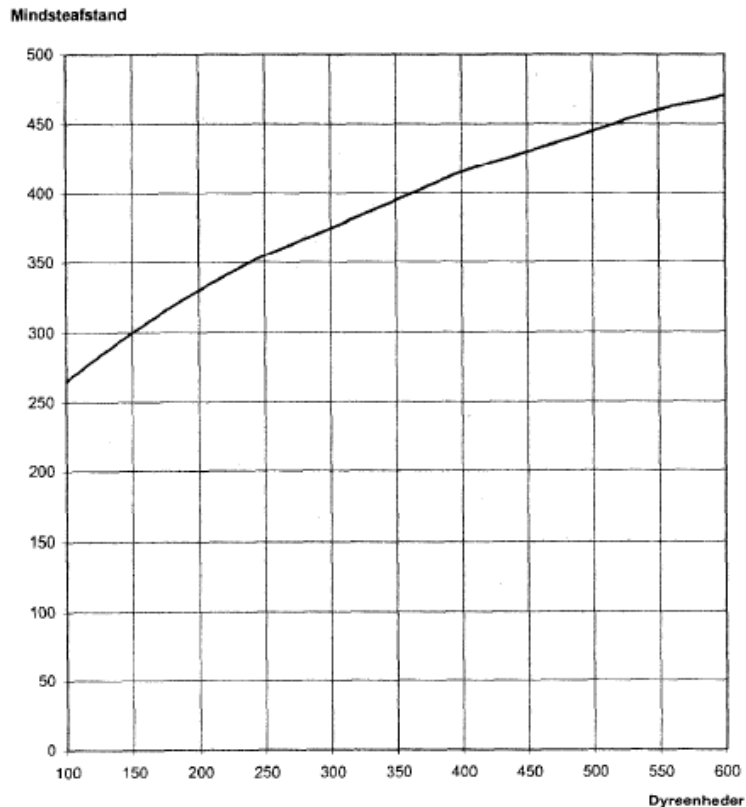
Ansøgers tekst

Som beskrevet i afsnittet om "Ansøgningens omfang og nuværende produktionstilladelse" skal lugt reguleres efter de gældende regler før Husdyrlovens ikrafttrædelse og tilbage til det tidspunkt overskridelsen af 249 DE/ 210 DE og 2.000 stipladser sker.

Da staldanlægget bliver taget i brug i 2001 reguleres lugt jf. Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 4 fra 1997 "Godkendelse af husdyrbrug - 2. udgave". Sideløbende med Miljøstyrelsens vejledning har Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne udgivet den såkaldte FMK-vejledning (Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde), som også har været benyttet vejledende i kommunerne.

$7.270 \text{ slagtesvin } 30\text{-}117 \text{ kg var i } 2002 ((7.270 \text{ slagtesvin}/36 \text{ slagtesvin pr. DE}) + (7.270 \times (117 \text{ kg} - 100 \text{ kg})/2.000 \text{ kg}) = 263,74 \text{ DE, jf. bekendtgørelse 604 af 15. juli 2002 (den første bekendtgørelse, hvorefter man kunne regne med varierende ind- og udgangsvægte ud fra en entydig formel).}$

I følge Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 4 fra 1997 "Godkendelse af husdyrbrug - 2. udgave" skulle afstandskrav bestemmes ud fra følgende kurve:

Mindsteafstanden på kurven over vejledende afstandskrav for svine- og fjerkræbrug over 250 DE aflæses for 264 DE til 365 m. Dog kunne denne afstand ifølge vejledningen halveres til 182,5 m, for beboelser der ikke lå i kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde samt område i landzone, der i lokalplan var udlagt til boligformål eller blandet bolig og erhverv. Endvidere var det muligt efter særlig vurdering af drift- og staldtekniske forhold og beliggenhed at reducere afstanden yderligere.

Inden for 182,5 m ligger der kun en enkelt beboelsesbygning (Mellemhavn 5), der ikke ejes af Niels Martin Aggesen. Stuehuset ligger ca. 121 m fra nærmeste staldhjørne og ca. 154 m fra centrum af stalden. Maugstrup ligger hverken i kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde eller i område i landzone, der i lokalplan var udlagt til boligformål eller blandet bolig og erhverv.

Typisk vurderede man at overbrusningsanlæg og grundig rengøring af staldafsnit og ventilationsanlæg efter hvert hold slagtesvin bidrog til at, afstanden kunne yderligere nedsættes. Endvidere er afkastene samlet 3 og 3, hvilket bevirker, at der er et større løft i luftstrømmen, end hvis afkastene havde siddet spredt, og afkastene er yderligere placeret på den side af kippen, der vender væk fra Maugstrup, både af lugthensyn og pga. den visuelle opfattelse af staldanlægget.

Ud fra ovenstående retningslinjer ville Haderslev Kommune kunne have godkendt en udvidelse til 7.270 slagtesvin 30-117 kg.

Kommunen og ansøger er enige om, at indtastning i Husdyrgodkendelse.dk er den bedste metode til at tilvejebringe oplysninger om ejendommen og bedriften.

Der skal derfor ses bort fra at lugtberegningerne i www.husdyrgodkendelse.dk viser, at afstandskravene for lugt ikke kan overholdes.

Der er aldrig modtaget klager fra naboer, hverken over lugt eller andre forhold.

Samlet resultat af lugtberegning

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	752,61	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	576,63	576,63	576,63	151,27	Genekriterie ikke overholdt. Vægtet gennemsnitsafstand mindre end 50 % af korrigeret geneafstand for en eller flere stalde.
Enkelt bolig	0	Ny	281,67	281,67	281,67	151,27	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end eller lig med geneafstand i nudrift, og vægtet gennemsnitsafstand længere end 50 % af korrigeret geneafstand.

Lugtgeneregninger – Detaljer om staldafsnit

Byzone

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-119858	3382,60	Nej	Nej
ST-152917	3262,29	Nej	Nej

Samlet bebyggelse

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-119858	151,86	Nej	Ja
ST-152917	64,74	Nej	Ja

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-119858	151,86	Nej	Ja
ST-152917	64,74	Nej	Ja

Lugtemission fra produktioner

StaldID	Kode for staldsystem	Antal dyr	Antal stipladser	Ton dyr på stald	Antal måneder udegående	Lugt fra produktion (LE)	Lugt fra produktion (OU)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt emission fra produktion (LE)	Faktisk lugt emission fra produktion (OU)
ST-119858	SvSI04	7270,00	2400,00	176,40	0,00	26460,00	79380,00	0,00%	26460,00	79380,00
ST-152917	Hest04	4,00	0,00	3,20	0,00	128,00	544,00	0,00%	128,00	544,00

Effekt af miljøteknologi til begrænsning af lugt

StaldID	Nudrift ansøgt drift	Supplerende teknologi	Indtastet lugt effekt	Driftstimer pr. år	Resulterende reduktion (%)
ST-152917	Ingen data				
ST-119858	Ingen data				

Kommunes vurdering

Haderslev Kommune vurderer, med baggrund i ovenstående, og screeningsafgørelsen fra 2000 hvor Sønderjyllands Amt, har vurderet, at genekriterierne for lugt at være overholdt ved at flytte ejendommen 120 meter fra nærmeste nabobeboelse. Der er her tale om en godkendelse efter Miljøbeskyttelseslovens § 33 kapitel 5 af en bestående ejendom. Miljøstyrelsen har udtalt følgende vedr. lugtgenekriteriet:

"Husdyrlovens genekriterier for lugt gælder kun for etableringer, udvidelser og ændringer jf. bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen Hvis den pågældende ejendom ikke samtidigt skal have godkendt en ændring eller udvidelse, gælder genekriteriet således ikke. Kommunen skal dog ved godkendelsen alligevel stræbe efter at begrænse luftgenerne fra husdyrbruget." Det nye bilag 3 indeholder samme formulering. En miljøgodkendelse i forhold til kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven vil således ikke kræve ændringer i forhold til lugtgener.

De af ansøger beskrevne tiltag til begrænsning af lugtgener fastholdes gennem vilkår.

Vilkår

- 14) Ventilationssystemet skal rengøres minimum én gang årligt, og skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg.
- 15) Ventilationsanlægget skal rengøres og efterses således, at der ikke opstår væsentlige lugt-, støv- eller støjgener for omboende. Ventilationssystemet skal rengøres og efterses inden, der sættes et nyt hold dyr ind og mindst én gang årligt.
- 16) Der skal noteres en dato i driftsjournalen, der angiver hvornår ventilationssystemet er blevet gjort rent. Oplysningerne her skal gennem i 5 år og skal fremvises på

tilsynsmyndighedens forlangende. I driftsjournalen skal producentens anvisninger for det pågældende anlæg endvidere opbevares, sammen med eventuel dokumentation for at anviste eftersyn mv. er overholdt.

- 17) Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes, således at lugtgener så vidt muligt begrænses. Landbrugsdriften må uden for ejendommens areal ikke give anledning til lugtgener, der af kommunen vurderes til at være væsentlige.
- 18) Såfremt kommunen vurderer, at bedriften giver anledning til flere lugtgener for omkringboende end forventet, skal bedriften udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som kan accepteres af kommunen og derefter gennemføres af bedriften.
- 19) Ventilationsanlægget må ikke medføre, at der opstår lugt-, støv- eller støjgener for omboende, der af tilsynet vurderes at være væsentlige.
- 20) Transport til og fra ejendommen Mellemhave 4 skal altid tilrettelægges således, at der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
- 21) Ved transport af flydende husdyrgødning på offentlig vej skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted.
- 22) Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes, således at lugtgener så vidt muligt begrænses. Landbrugsdriften må uden for ejendommens areal ikke give anledning til lugtgener, der af kommunen vurderes til at være væsentlige.
- 23) Såfremt kommunen vurderer, at bedriften giver anledning til flere lugtgener for omkringboende end forventet, skal bedriften udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som kan accepteres af kommunen og derefter gennemføres af bedriften.

1.19 Støj

Ansøgers tekst

Tabel 9:

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	På stald tagene	Hele døgnet
Fodringsanlæg	I foderrummet	Male/blandeanlægget kører 4 x 2 timer i døgnet (kl. 4, 8 12 og 16) og foderanlægget kører 4 x 45 min. hver dag (kl. 7.15, 11, 14.30 og 18.45).
Kompressor vådfodringsanlæg	til I foderrummet	Automatisk til og frakobling (kører når foderanlægget

		kører)
Blæser til korntørring	Ved gavlende på foderopbevaringslade	ca. 20 dage om året i gennemsnit

Der forventes ikke støjgener udenfor ejendommens arealer. Den eneste støj der forventes måske at ville kunne høres ved naboer, vil være ventilationen på dage med helt stille vejr.

Kommunens vurdering

Der er ikke foretaget støjmåling på ejendommen.

Fra traditionelle landbrug er det især transport, pumper, ventilation og foderfremstilling, der kan give anledning til støjgener. Fra foderfremstilling vil støj være begrænset, idet forarbejdningen foregår inden døre.

Den væsentligste støjgene vil formentlig være kørsel med lastbiler og traktorer til og fra ejendommen og støj fra landbrugsmaskiner i forbindelse med produktion og markarbejde. Derudover vil ventilationsanlægget bidrage til støj fra ejendommen.

I forhold til naboer stilles Miljøstyrelsens vejledende støjkrav. Der vurderes ikke problemer med at overholde disse.

Haderslev Kommune vurderer, at ejendommen ikke medfører væsentlige støjgener for de omkringboende og stiller som vilkår, at de af miljøstyrelsen angivne støjgrænser i vejledning nr. 6/1984 overholdes.

Der er i nedenstående vilkår udformet vilkår som giver mulighed for at kræve en støjmåling, hvis det af kommunen vurderes at være nødvendigt. Vilkår

24) Bidraget fra virksomheden til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må ved opholdsarealer ved beboelse i det åbne land ikke overstige følgende værdier:

	Tidsrum	Støjgrænse
Mandag til fredag	kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A)
Alle dage	kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
Alle dage	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

25) Målinger eller beregninger til kontrol af, at ovenstående vilkår er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dog kan målinger/beregninger kun forlanges en gang årligt, såfremt målingerne viser, at støjgrænserne er overholdt.

26) Målinger eller beregninger til kontrol af, at ovenstående vilkår er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dog kan målinger/beregninger kun forlanges en gang årligt, såfremt målingerne viser, at støjgrænserne er overholdt.

27) Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling - ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder.

Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen.

1.20 Lys

Ansøgers tekst

Belysningsforhold på facader.

Der er opsat lamper udvendigt ved stuehuset, ved indkørslen i forbindelse med muren, ved maskinhuset samt ved forrummet til stalden. Placeringen af belysningen kan ses på bilag. Lyset ved forrummet, ved den sydlige ende af slagtesvinestalden og på vestsiden af stuehuset er sensorstyret, og den øvrige belysning er timerstyret, så der er belysning fra solnedgang til solopgang.

Afskærmende beplantningsbredde og træartsvalg.

Staldanlægget er på nuværende tidspunkt afskærmet fra naboejendommene ved læhegn og enkeltstående træer. Beplantningen fremgår af luftfotosene på diverse bilag.

Kommunens vurdering

Staldbygningen ligger placeret tilbagetrukket på matriklen i forhold til nabobeboelserne, og derfor vurderes det ikke at kunne give anledning til lysgener for de nærmeste naboer. Der er opvokset beplantning rundt om staldbygningen som skærmer for lysgener fra ejendommen. Belysningen er timerstyret.

Vilkår

28) Udendørs belysning og lys fra stalde må ikke medføre lysgener der af tilsynsmyndigheden anses at være væsentlige, for de omkringboende.

1.21 Fluer og skadedyr

Ansøgers tekst

Fluebekæmpelse sker i overensstemmelse med Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinjer, idet der indsættes rovfluelarver i gyllekanalerne ca. 7 gange i året, og der strøs fluemiddel ved behov i hestestalden.

I tilfælde af rotter tilkaldes kommunen. I øvrigt holdes ejendommen ryddelig, og evt. foderspild m.v. opsamles med det samme, så risikoen for tilhold af rotter minimeres.

Kommunens vurdering

Haderslev Kommune vurderer at den beskrevne praksis med indsættelse af rovfluelarver i gyllekanalerne ca. 7 gange pr. år vil forebygge gener fra fluer. Der har ikke været flueklager fra naboerne og idet ejendommen holdes ryddelig og man er opmærksom på at fjerne evt. foderspild umiddelbart vurderer Kommunen ikke der er behov for yderligere vilkår vedr. fluer og skadedyr. Derfor fastholdes den faste praksis ved vilkår. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt.

Vilkår

- 29) På ejendommen skal der foretages en effektiv fluebekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod fluer. Fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.
- 30) Opbevaring af foder og affald skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr på ejendommen.
- 31) Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning mv., så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr på ejendommen.

1.22 Støv

Ansøgers tekst

Herudover er der indendørs siloer til foder og mineraler og tilhørende korngrav i foderladen.

Indblæsning af foder kan medføre støv. Der er monteret støv cykloner på de indendørs siloer men ikke på de udendørs siloer. Der er intet synlige støv på eller ved de udendørs siloer.

Pga. ejendommens beliggenhed forventes der dog ingen støvgener udenfor ejendommens egne arealer. I forbindelse med høst og indkørsel af halm kan der forekomme ophvirvling af støv.

Kommunens vurdering

Med hensyn til støvgener fra ejendommen forventes ikke øgede gener. Der henvises til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt. Kommunen vurderer, at ansøger med montering af indendørs melcykloner forebygger støvgener fra siloerne. Idet der ikke udendørs er tegn på støvflugt har kommunen sat et vilkår til for at forebygge eventuelle støvgener.

Vilkår

- 32) Fodersiloer skal indrettes således at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås. (F.eks. cykloner).
- 33) Landbrugsdriften må uden for ejendommens areal ikke give anledning til støvgener, som af kommunen vurderes til at være væsentlige.

1.23 Transport

Ansøgers tekst

Støj og transport er de største potentielle gener for naboer ud over lugt. Det kan ikke undgås at ejendomme i Maugstrup by passeres ved transport af husdyrgødning. Der tages hensyn til naboer ved at køre med forsvarlig hastighed, og der fejes efter udkørsel.

Beskrivelse af transport

Tabel 8: Antal skønnede transporter:

Transporter	antal/år
Foder, mineraler mv.	ca. 13
Korn	ca. 150
Brændstof	ca. 4
Levering af smågrise	ca. 26
Afhentning af slagtesvin	ca. 52
Afhentning af døde dyr	ca. 52
Diverse sækkevarer (såsæd/savsmuld)	ca. 30
Halmkørsel	ca. 30
Gyllekørsel	ca. 200
Dybstrøelse fra heste	ca. 2
I alt	ca. 559

Hertil kommer diverse kørsel i personbiler (personale, dyrlæge, service, privat kørsel mv.)

Der anvendes 25 tons gyllevogn med læssekran.

Det forventes at virksomheden kan overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Det vil ikke kunne undgås, at husdyrgødningen bliver transporteret gennem Maugstrup By. Ved udkørsel tages der hensyn til beboerne i byen. Der køres med forsvarlig hastighed, og vejene rengøres altid efter udkørsel, hvis der er behov for det.

Der vil normalt blive kørt ud marts/april måned og igen i august måned.

Størstedelen af transporterne sker indenfor normal arbejdstid (ml. kl. 7 og 18), mens der i forbindelse med udbringning af gylle vil kunne foregå transporter i aftentimerne. I høst kan transporterne foregå over hele døgnet. Det vurderes, at det er bedre at genere naboer over så få dage som uligt. I høst vil transporttidspunkterne desuden meget afhænge af vejrforhold.

Alt i alt skønnes det, at transporter ikke giver anledning til væsentlige gener for de omkringboende

Kommunens vurdering

Haderslev Kommune har vurderet antallet af transporter til og fra ejendommen til at være nødvendige. For at undgå lugtgener fra gylle og jord på veje vil kommunen generelt stille vilkår om at fjerne evt. spild på veje umiddelbart i forbindelse med landbrugets drift.

Transporten til og fra ejendommen er anslået til 559 pr. år og det vurderes ikke at give gener for beboere i Maugstrup og langs køreruterne idet man tilrettelægger transport hovedsageligt i dagtimerne. I høstperioderne vil der være transport hen over døgnets timer men idet der udvises hensyn overfor naboerne, vurderes det ikke medføre øgede gener for de omboende. Transporter på almindelige hverdage sker som hovedregel indenfor almindelig arbejdstid.

Vilkår

- 34) Eventuelt spild på offentlige veje efter transporter i forbindelse med landbrugets drift skal fjernes umiddelbart herefter.
- 35) Transport med gylle skal altid tilrettelægges således, at der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
- 36) Hvis det anslåede årlige antal transporter i forbindelse med projektet, stiger med mere end 10 % i forhold til de oplyste 559 pr. år, skal kommunen kontaktes.

1.24 Forurening

I dette afsnit beskrives den forurening, der kan være forbundet med husdyrbruget og det vurderes om der er fremkommet nye oplysninger, som gør at der er utilsigtet forurening forbundet med en uændret drift af husdyrbruget.

1.25 Spildevand

Ansøgers tekst

Tabel 7:

Spildevandstyper	m ³ /år	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	ca. 750 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Vaskevand fra vaskeplads	ca. 50 m ³	Via olieudskiller til gyllelagune	Ingen
Regnvand fra vaskeplads mv. (maks. 350 m ²)	ca. 300 m ³	Via olieudskiller til gyllelagune	Ingen
Sanitært spildevand fra stald (kun bruser og håndvask)	ca. 50 m ³	Til gyllekanal	Ingen
Sanitært spildevand fra stuehus	ca. 250 m ³	Offentligt kloaksystem	Ingen
Tagvand fra driftsbygninger	knap 8.000 m ³	Dræn + direkte afledning	Ingen
Tagvand fra stuehus	knap. 200 m ³	Pt. fælleskloakeret – senest juli 2013 er der separatkloakeret	Ingen

Mængden af tagvand er skønnet ud fra grundareal x 0,85 m³/m².

Spildevand tilledt gyllebeholder

Jf. standardkapacitetsberegning er der ca. 0,620 m³ gylle/dyr 30-117 kg (heri er der inkluderet 25-30 l vaskevand pr. dyr og 75 l drikkevandsspild).

Kapacitetsberegning:

$$7.270 \text{ slagtesvin } 30-117 \text{ kg} \times 0,620 \text{ m}^3 = 4.507 \text{ m}^3$$

Ekstra vand jf. tabel 8 = 400 m³

I alt 4.907 m³

Opbevaringskapacitet i gyllelagune: 5.000 m³

Der er altså godt 12 måneders opbevaringskapacitet i gyllelagune alene.

Se endvidere punktet "Spildevandsmængde".

Ansøger har ønsket fortsat at aflede tagvand til tilløb til Vojens Bæk. Der er udarbejdet et kort over udløbspunkterne til vandløbet.

Da der er tale om eksisterende lovlig udledning, ansøges der ikke om udledningstilladelse.

Kommunens vurdering

I byggetilladelsen har man accepteret udledningsforholdene. Kommunen har vurderet at forholdene ikke har ændret sig markant siden bygningernes opførelse. Der har kommunen bekendt ikke været nogen problemer i vandløbsoplandet. Kommunen vurderer derfor at acceptere udledningen fra ejendommen som den er i dag. Ejendommen skal være indstillet på, at udledningstilladelsen vil blive taget op til revurdering ved fremtidige ændringer af afløbsforhold.

De beskrevne forhold fastholdes gennem vilkår.

Vilkår

- 37) Rengøring af marksprøjter og vask af maskiner og lastbiler skal foregå på befæstet plads med afløb til gyllelagune eller anden opsamlingsbeholder. Spildevandet skal spredes i marken.
- 38) Vask og rengøring af sprøjteudstyr indvendigt kan foregå på marken med medbragt rent vand, hvis for eksempel sprøjten har en rentvandstank. Rengøring i marken skal ske efterfølges af en jævn fordeling af vaskevandet over et større areal, så der ikke kan ske afstrømning eller punktnedsivning.
- 39) Alt spildevand fra vask af stalde, og lignende, samt spildevand fra vaskeplads og overfladevand fra befæstede arealer - skal ledes til gyllelagune og udbringes sammen med husdyrgødningen på de i ansøgningen angivne arealer.
- 40) Vand fra vask af stalde, og lignende, samt vand fra befæstede oplagspladser betragtes som flydende husdyrgødning og skal ledes til gyllelagune.
- 41) Tagnedløb skal sikres på en sådan måde, at der ikke kan indrive forurenende stoffer.

1.26 Husdyrgødning og foder

Ansøgers tekst

Foderet opbevares dels i 4 udendørs siloer af ca. 1.000 m³ på 11,76 m høje og 12,8 m i diameter.

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudrift er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorved www.husdyrgodkendelse.dk beregner på baggrund af normalt. For at opfylde BAT-ammoniakemissionsniveauet benyttes virkemidlerne foderkorrektion og gyllelagune (overdækning).

I ansøgt drift indtastes der derfor, at der maksimalt må benyttes 2,89 FE pr. kg tilvækst, 147,2 g råprotein og 4,61 g P pr. FE

Ansøger vil generelt bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt.

Det vurderes, at der anvendes foder indeholdende et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF).

Tabel 12: Vejledende niveauer for råprotein i BAT-foder til svin:

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder) ¹⁾	Samlet fosforindhold (% i foder) ²⁾
Slagtesvin	25-50 kg	15-17	0,45-0,55
Slagtesvin	50-110 kg	14-15	0,38-0,49

¹⁾ Med tilstrækkeligt afvejet og optimal tilførsel af aminosyrer

²⁾ Med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af fx højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase

Der anvendes to blandinger til slagtesvinene.

Der benyttes pt. både fytase og benzoesyre i foderet. Benzoesyre kan blive erstattet af en anden syre, hvorfor der ikke ønskes restriktioner i form af krav om faste mængder tilsat benzoesyre. Benzoesyren er således heller ikke benyttet som virkemiddel.

Gødningsopbevaringsanlæg

Tabel 14:

Anlæg	Kapacitet i m ³	Opførelsesår	Beholder kontrol	Overdækning	% opbevaring
Gyllelagune	ca. 5.000	2001	-	Lagune	100
Eksisterende kanaler	ca. 1000	-	-	-	-
Dybstrøelse i hestestald	ca. 25	-	-	-	25

Ifølge byggeblad for gyllelaguner nr. 103.04-30 fra juni 2001 revideret 3/10-2003 er laguner omfattet af 10-årsbeholderkontrol. Der er imidlertid aldrig kommet en ordning op at stå på landsplan, og i praksis føres der derfor udelukkende visuel kontrol med lagunen jf. kravene til egenkontrol, dvs. vandstandsmåleren kontrolleres mindst en gang om måneden og resultatet føres ind i en log bog.

Kommunens vurdering

Foder til svinene opbevares i udendørs og indendørs siloer. De indendørs fodersiloer er forsynet med melcykloner.

Gylle og spildevand fra faste pladser, vaskevand m.v. ledes til opsamling i gyllelagune. Traktorpumpen er forsynet med sug, hvorfor kommunen ikke har stillet vilkår om etablering af en tankplads.

Der er medsendt en kapacitetserklæring som viser, at der er 12 måneders opbevaringskapacitet til rådighed for produktionen. Derved er det generelle lovkrav på 9 måneder overholdt.

Der produceres årligt 18.037,21 KgN og 4.298,16 KgP fra svineproduktionen og der afsættes 3.020,89 KgN og 720,98 KgP svarende til 35,27 DE i gylleaftale. Gylleaftalearealerne er bestående aftalearealer som har været brugt til udbringning af gylle fra svinebruget. Der er medsendt dokumentation for, at arealerne har været brugt til udbringning af ansøger tilbage fra år 2005-2006. (vedlagt i bilag).

Vilkår

- 42) Der skal foretages kontrol af overjordiske rørsamlinger og rørføringer til afledning af gylle mindst hvert 10. år samtidig med beholderkontrollen.
- 43) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås. Det skal sikres, at der ved utilsigtet start af pumper ved gylletanke ikke pumpes gylle udenfor tanken.
- 44) Der skal altid sikres, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til fast og flydende husdyrgødning (på minimum 9 måneder).

1.27 Risici

Redegørelse for mulige uheld, fra ansøgningen.

Der er som sådan ikke lavet særlige foranstaltninger til at imødegå driftsforstyrrelser og uheld, men anlægget er indrettet på en måde, der bevirker at risikoen for at driftsforstyrrelser og uheld minimeres.

Gyllen løber via træk og slipsystem fra staldene direkte til gyllelagunen.

Fra gyllelagunens pumpeump pumpes gyllen op i en container, hvorfra gyllevognens sugetårn suger gylle op. Der er automatisk tilbageløb til containeren i tilfælde af skumdannelse eller overfyldning. Grunden til at der ikke pumpes direkte over i gyllevognen er, at der ellers vil gå længere tid med at fylde vognen. Hurtig påfyldning er en fordel i forhold til den manuelle overvågning.

Eftersom opbevaringsanlægget udelukkende består af en gyllelagune, er der umiddelbart ingen risiko for, at gylle kan løbe ud på de omgivende arealer. Den eneste risici er i forbindelse med overpumpningen af gyllen til gyllevognen, og denne er manuelt overvåget.

Skulle gylle løbe over ved overpumpning, vil den løbe ud på de omkringliggende arealer.

I tilfælde af uheld med udslip af gylle eller kemikalier eller lignende til regnvandssystemet, kan der doses jord op ved vandløbet, så det forhindres, at der løber noget ud i vandløbet. Da der kun kan være tale om mindre mængder, i og med at lagunen er omgivet af en vold, og overpumpning er overvåget, er det dog svært at forstille sig, at der kan blive tale om så store mængder, at det kan nå at løbe helt ned til vandløbet.

I forbindelse med fx sygdomsudbrud med efterfølgende restriktioner over for svineflytninger eller slagteristrejke kan der ske en midlertidig ophobning af dyr på ejendommen. Dette vil bevirke, at lugtemissionen fra stalden bliver større end normalt. Denne situation forventes at forekomme meget sjældent.

Sandsynligheden for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med påfyldning og brug af dieselolie forventes at være meget lille. Tankningen sker på fast gulv inde i selve maskinhuset. Der forefindes dog altid sand eller andet materiale på ejendommen til opsamling/opdæmning af evt. spild.

Kommunens vurdering:

Idet her er tale om en gyllelagune er der i sig selv ikke en risiko for gyllen løber ud på de omgivende arealer. Der er "træk og slip" afløbssystem til overførsel af gylle fra svinestalden til gyllelagunen. Gyllen løber herved alene via faldet på ledningerne, og pumpes således ikke. Ledningerne udsættes ikke for pumpetryk, men man skal under alle omstændigheder være opmærksom på at få gylleledningerne kontrolleret regelmæssigt med henblik på at dedikere brud, eller slitage i samlingerne etc. Der holdes øje med gyllepumpning fra lagune til gyllevogn, hvilket kommunen vurderer også altid skal ske ved gylleoverførsel, idet der meget hurtigt vil kunne ske en udpumpning med risiko for skade på det omliggende areal, eller vandløb.

Med de anførte sikkerhedsforanstaltninger finder Haderslev Kommune, ansøger har fokus på forebyggelse af gylleuheld. Se også afsnittet BAT management og egenkontrol hvor der er fastsat vilkår for fastholdelse af rutiner, praksis m.v.

1.28 Affald og kemikalier

Ansøgers tekst

Opbevaring og håndtering af affald

Døde dyr lægges ud til Mellemhave nord for stuehuset. Dyr placeres under kadaverdække på betonspalter. Døde dyr afhentes af DAKA efter behov. Dyr til afhentning tilmeldes straks pr. telefon og afhentes indenfor 24 timer.

Skønnede årlige mængder affald:

Tabel 6:

Affaldstype	Opbevarings sted	Transport ør	Modtageanlæg	Mængde r	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie	Maskinhus	Dansk OlieGenbrug	Dansk OlieGenbrug	ca. 200 l	13.02.08	06.01
Olie- og brændstoffiltre	Maskinhus	Selv	Vojens Genbrugsplads	ca. 10 stk.	16.01.07	06.05
Blyakkumulatorer	Maskinhus	Selv	Vojens Genbrugsplads	ca. 5 stk.	16.06.01	05.99
Pesticider	Kemikalierum	Alt bruges		-	20.01.19	05.12
Spraydåser	Maskinhus	Selv	Vojens Genbrugsplads	ca. 300 stk.	15.01.10	23.00
Medicin	I køleskab i forrummet	Alt bruges		-	18.02.08	05.13
Kanyler i særlig beholder	I forrummet	Selv	Apotek	ca. 200 stk.	18.02.02	66.00

Batterier – alle typer	I personale rum	Afleveres sammen med dagrenovation	Kendes ikke	ca. 50 stk.	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	Maskinhus	Selv	Vojens Genbrugsplads	ca. 100 kg	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Maskinhus	Selv	Vojens Genbrugsplads	ca. 100 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer	Maskinhus	Selv	Vojens Genbrugsplads	ca. 20 stk.	20.01.21	79.00
Jern og metal	Udendørs oplagsplads	KM produkthandel	Kendes ikke	ca. 200 kg	02.01.10	56.20
Tomme olietromler og olietanke	Maskinhus	KM produkthandel	Kendes ikke	ca. 2 tønder	15 01 04	
Tomme medicinglas	I stalden	Selv	Vojens Genbrugsplads	ca. 1.000 stk.	15.01.07	51.00

Opbevaring og håndtering af kemikalier

Der oplagres kemikalier på ejendommen i et dertil indrettet aflåst kemikalierum i maskinhuset. Påfyldning af sprøjtemidler sker ude i marken, og indvendig rengøring af sprøjteudstyret sker ligeledes på marken med vand fra rentvandstank på sprøjten. Rengøringsvandet udsprøjtes på marken med sprøjteudstyret. Udvendig vask sker på vaskeplads med udledning til gyllebeholder.

Der opbevares omkring 200 l pesticider + piller i kemikalierummet.

Oplag af olie og kemikalier

Tabel 10:

Olietanke:	Volumen	Fremstillingsår	Tanknr.	Godkendelsesnr.
Dieselolietank fra Roug	4.000 l	2000	107258	-
Dieselolietank fra Roug	1.200 l	2001	113865	01-5313
Dieselolietank fra Thyholm	1.200 l	2001	561008	51-5323

På ejendommen er der desuden registreret en afblændet nedgravet olietank på 1.600 l sløjfet i 1986, samt en afblændet overjordisk tank på 6.000 l. Tanken på 6.000 l vil blive bortskaffet. Den nedgravede olietank er gravet op. Den har ligget ca. hvor søen/forsinkelsesbassinet ligger i dag. Registreringen af den nedgravede olietank bedes derfor slettet fra BBR.

Spildolie, olie- og brændstoffiltre opbevares i maskinhuset. Spildolie opbevares på en spildbakke, som kan indeholde et indhold tilsvarende den største beholder, som opbevares på bakken.

Olieråvarer som smørelie, motorolie mv. opbevares ligeledes i maskinhuset. Maksimalt oplag er på 3 x 200 liter.

Kommunens vurdering

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen. Derfor skal man på ejendommen opbevare og bortskaffe affald i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Affald skal sorteres i separate egnede beholdere.

Placeringen af de døde dyr der afventer at blive afhentet af DAKA, nord for stuehuset, hvor de er placeret under kadaverdække på betonspalter. Døde dyr hentes af DAKA indenfor 24 timer.

Der stilles vilkår om at animalsk affald og døde dyr fortsat skal opbevares på en måde, der medfører at der ikke opstår uhygiejniske forhold og unødige gener.

Der vurderes på baggrund af dette og på baggrund af oplysningerne der er givet af ansøger, at det er sikret at affaldet fra virksomheden bortskaffes på en korrekt måde.

Vilkår

- 45) Ved påfyldning af dieselolie skal dette foregå på en plads med fast og tæt bund, således at spild kan observeres og opsamles med kattegrus eller andet

olieabsorberende materiale. Påfyldning af dieselolie skal ske under konstant overvågning.

- 46) Olietanke til diesel- eller fyringsolie skal til enhver tid stå overdækket på befæstet areal uden afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand, således at spild kan observeres og opsamles med kattegrus eller andet olieabsorberende materiale.
- 47) Husdyrbruget skal kunne fremvise kvitteringer over bortskaffet farligt affald. Af kvitteringerne skal affaldstyper og mængder fremgå, samt hvilken affaldstransportør og modtageranlæg der er benyttet.
- 48) Kvitteringerne skal opbevares i driftsjournalen i 5 år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 49) Påfyldning af vand på marksprøjte må ikke ske direkte fra boringen, men skal ske via en vandslange med kontraventil fra et tappested på vandforsyningssystemet, hvor der ikke kan ske tilbageløb til noget sted i vandforsyningssystemet.
- 50) Affald skal sorteres i separate egnede beholdere.
- 51) Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares således at der i tidsrummet indtil afhentning ikke opstår uhygiejniske forhold, herunder adgang for omstrefjende dyr.

1.29 Ammoniak

Ansøgers tekst

Beregning af ammoniakemissionsniveauet jf. de nye "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" for slagtesvin viser, at ammoniakemissionsniveauet maksimalt må være 3.501,76 kg (se bilag). Da emissionen ifølge www.husdyrgodkendelse.dk er 3.501,37 kg NH₃-N, lever ansøgningen op til Miljøstyrelsens udmeldte BAT-niveauer (OBS: inklusiv de 4 heste er ammoniakemissionen i skemaet 3.544,69 kg NH₃-N).

I forhold til de nye "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" for slagtesvin, er det Miljøstyrelsens udmelding, at emissionsgrænseværdien for fosfor fra slagtesvinegylle er maks. 20,5 kg P/DE ab lager (også angivet som maks. 26 kg P/ha). www.husdyrgodkendelse.dk kommer frem til, at der er gennemsnitligt 20,44 kg P/DE ab lager for det ansøgte projekt. Der er foretaget en mindre korrektion på fosforen i foderet for at opnå dette niveau.

Redegørelse for renovering af staldanlægget:

De eksisterende bygninger forventes efter de planlagte ændringer at kunne drives videre de næste ca. 20-25 år uden større renovationer.

Når staldene skal renoveres, vil der blive taget højde for, hvilke muligheder der er for at leve op til det, som på det tidspunkt er BAT for staldsystemer.

Ud over BREF-dokumentet og BAT-byggebladene er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

På baggrund heraf, må vi antage, at de eksisterende stalde kan drives videre.

Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	5,52
--	------

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
ST-152917	Hest04	0,00	45,16	0,00	0,00%	0,00	0,00	1,84	43,32
		0,00	45,16	0,00	0,00%	0,00	0,00	1,84	43,32
ST-119858	SvSI04	3769,75	3739,45	30,30	0,80%	0,00	0,00	160,73	3578,72
		3769,75	3739,45	30,30	0,80%	0,00	80,65	157,43	3501,37
Sum	Nudrift	3769,75	3784,61	30,30		0,00	0,00	162,57	3622,04
	Ansøgt	3769,75	3784,61	30,30		0,00	80,65	159,27	3544,69

Ammoniaktab pr. DE og pr. produktionsenhed

StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniaktab pr. produktionsenhed (kgN/år)	Ammoniaktab pr. DE (kgN/år)
ST-119858	SvSI04	0,41	14,83
		0,40	14,51
ST-152917	Hest04	10,83	20,58
		10,83	20,58

Derudover er der valgt overdækning af gyllelager, ved at etablere en gyllelagune. Det er angivet i ansøgningen at det giver en emissionseffekt på 50%, svarende til 157 kgN/år.

Beskrivelse af foderoptimeringstiltag til begrænsning af ammoniakfordampning

Der er valgt en foderkorrektion, således at der i ansøgt situation fodres med 147,20 g råprotein/FE, 4,61 gram P/FE samt 2,89 FE til slagtesvinene.

Se nedenstående vilkår vedr. foder til svinene.

Effekt af foderoptimering og antal fravænnede smågrise

StaldID	Kode for staldsystem	Nudrift Ansøgt drift	FE	Gram råprotein pr. FE	Gram P pr. FE	Antal fravænnede grise	Fravænningsvægt	Effekt foderoptimering
ST-119858	SvSI04	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	2,89	147,20	4,61	0,00	0,00	80,65
ST-152917	Ingen data							

Kommunens vurdering

Beregning af ammoniakemissionsniveauet jf. de nyeste "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" for slagtesvin viser, at ammoniakemissionsniveauet maksimalt må være 3.501,76 kg. Ansøgningen tilsendt via "husdyrgodkendelse.dk" viser der vil ske en ammoniakudledning på 3501,76 kg N/år og med de 4 heste 3544,69 kg N/år fra det samlede anlæg.

Derudover er der valgt overdækning af gyllelager, ved at etablere en gyllelagune. Det er angivet i ansøgningen at det giver en emissionseffekt på 50 %, svarende til 157 kgN/år.

Beskrivelse af foderoptimeringstiltag til begrænsning af ammoniakfordampning

Der er valgt en foderkorrektion, således at der i ansøgt situation fodres med 147,20 g råprotein/FE, 4,61 gram P/FE samt 2,89 FE til slagtesvinene.

Derved overholder ammoniakudledningen den vejledende emissionsgrænseværdi opnåelig ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for slagtesvin.

Ovenstående er for fastholdelse indarbejdet i vilkår i afsnit om foder.

1.29.1 Påvirkning af natur

Kommunens vurdering

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 (LBK nr. 933 af 24/09/2009, bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse) sikrer en række naturarealer mod tilstandsændringer. De § 3-beskyttede naturarealer er: søer større end 100 m², udpegede vandløb, heder, moser, strandenge og strandsumpe samt ferske enge og biologiske overdrev, når sådanne naturtyper enkeltvist eller tilsammen er større end 2.500 m² i sammenhængende areal. Moser under 2.500 m² er dog også beskyttede, når de ligger i forbindelse med beskyttede søer eller vandløb.

Naturområde	Tålegrænse (kg N/ha)	Afstand (anlæg)	Merbelastning (kg N/ha)	Baggrundsbelastning (kg N/ha)
Sø 1	-	35 m V	0,0	16
Eng 1	15-25	350 m SV	0,0	16
Sø 2	-	385 m NV	0,0	16
Mose 1	5-25	460 m S	0,0	16
Sø 3	-	465 m SV	0,0	16
Sø 4	-	505 m NV	0,0	16
Sø 5	-	505 m SV	0,0	16

Eng 2	15-25	510 m NØ	0,0	16
Sø 6	-	735 m NV	0,0	16
Eng 3	15-25	820 m NØ	0,0	16
Sø 7	-	850 m NV	0,0	16
Sø 8	-	915 m SV	0,0	16
Sø 9	-	935 m NØ	0,0	16
Eng 4	15-25	950 m SØ	0,0	16
Sø 10	-	965 m NV	0,0	16
Sø 11	-	975 m SV	0,0	16
Sø 12	-	990 m Ø	0,0	16

Der er en totalemission fra anlægget på 3545 kg N/år og en reduktion i meremissionen fra anlægget på 77 kg N/år i forhold til den eksisterende drift.

Der findes 12 søer, 4 enge og 1 mose indenfor 1000 m fra anlægget. Se bilag 7. De angivne naturområder er alle omfattede af naturbeskyttelseslovens § 3.

Jf. Notat fra Danmarks Miljøundersøgelser af 26/6 2005 vil en merdeposition på under 1 kg N/ha år ikke kunne medføre en målbar ændring i naturområdets tilstand.

Da der sker en reduktion i ammoniakemissionen fra anlægget modtager ingen af de § 3 beskyttede naturområder en merdeposition af ammoniak, det vurderes på den baggrund, at det ansøgte ikke vil medføre en ændring af naturområdernes tilstand.

Da ammoniakdeposition fra Mellemhøve 4 ikke vurderes at ville ændre § 3 naturområdernes tilstand, stilles der ikke krav om reduktion af ammoniakfordampningen.

Beskyttede naturtyper og arter efter habitatbekendtgørelsen

Habitatbekendtgørelsen (BEK. nr. 408 af 01/05/ 2007, bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter) udpeger en række internationale naturbeskyttelsesområder samt særlige arter, som skal beskyttes. De internationale naturbeskyttelsesområder kaldes Ramsarområder, fuglebeskyttelsesområder og habitatområder alt efter, om de er beskyttet efter Ramsarkonventionen eller efter EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver. De tre typer områder går under fællesbetegnelsen Natura 2000-områder. De udpegede arter omtales normalt som "bilag IV-arter", fordi de er opført på habitatdirektivets bilag IV.

Ifølge habitatbekendtgørelsen er en kommune forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter Husdyrgodkendelsesloven. De vigtigste regler i Habitatbekendtgørelsen er i denne forbindelse:

§ 7, stk. 1: Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt

§ 11, stk. 1: Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

- beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a)
- ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b i alle livsstadier.

For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes området "udpegningsgrundlag". I bilag 9 findes en beskrivelse af Natura 2000-området og dets udpegningsgrundlag.

Det nærmest beliggende Natura 2000-område i forhold til Mellemhøve 4 er 'Pamhule Skov og Stevning Dam', som består af habitatområde "Pamhule skov og Stevning Dam" (H81) og fuglebeskyttelsesområde "Pamhule skov og Stevning Dam" (F59). Natura 2000-området ligger ca. 4,7 km syd for staldanlægget. Se bilag 8 for beliggenhed af Natura 2000-områder i forhold til staldanlægget.

Naturområde	Tålegrænse (kg N/ha)	Afstand til anlæg (km)	Merdeposition (kg N/ha)	Totaldeposition (kg N/ha)	Baggrundsbelastning (kg N/ha)
Surt overdrev	10-20	Ca. 4,7	0,0	0,0	16

Den nærmest beliggende habitatnaturtype (et surt overdrev) findes 4,7 km syd for staldanlægget i den nordligste udkant af Natura 2000-området. Det sure overdrev modtager ingen ammoniakdeposition fra Mellemhøve 4. Det vurderes således, at det ansøgte ikke vil påvirke det sure overdrev væsentligt.

De øvrige habitatnaturtyper indenfor Pamhule Skov og Stevning Dam, befinder sig længere væk fra anlægget end det sure overdrev og i ca. samme retning. De vurderes derfor heller ikke at modtage ammoniakdeposition fra ejendommen og det vurderes således, at det ansøgte ikke vil påvirke habitatnaturtyperne væsentligt.

Bilag IV-arter

Der findes mange løvfrøer i området. Der er således registreret løvfrøer hhv. 650 m øst, 875 m nordøst og ca. 995 m sydøst for anlægget. Se bilag 8. Løvfrøer er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, og det ansøgte må således ikke beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for løvfrøerne.

Der er ingen merdeposition fra anlægget. Det vurderes på den baggrund, at ændringen på Mellemhøve 4 ikke vil påvirke løvfrøernes yngle- eller rasteområder væsentligt.

Haderslev Kommune ligger ikke inde med informationer om andre fundne bilag IV arter omkring ejendommen. Det kan dog på den baggrund ikke udelukkes, at en nærmere undersøgelse ville vise, at der findes flere af de på bilag IV nævnte arter i området.

Det vurderes dog, at en evt. forekomst af flagermus, birkemus, markfirben, odder, snæbel og de forskellige omfattede insekter omkring ejendommen ikke vil blive påvirket væsentligt af det ansøgte på Mellemløkke 4. Se bilag 10 for en gennemgang af potentielt forekommende bilag IV arter i Haderslev Kommune.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 samt § 11, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen regler herom.

2 BAT for ejendommen.

2.1 Bedst tilgængelig udbringningsteknik.

I dette afsnit gøres der rede for påvirkning af natur som følge af ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning.

Ansøger tekst:

Bedst tilgængelig udbringningsteknik

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Gødningsmængden tilpasses de enkelte afgrøders behov og tilpasses evt. tilførsel af anden gødningstype.

Gødningen udbringes så vidt muligt umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst- og næringsstoffoptag forekommer, hvilket nedsætter fordampning og lugtgener, da planterne hurtigt optager den tilførte gødning.

Vedr. udbringning følges de anvisninger (omkring snedækkede/ skrånende/ vandmættede/ oversvømmede arealer), der er angivet i BREF-dokumentet og som findes som generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække.

Der bruges normalt traktor og gyllevogn med slæbeslanger, da det medfører for store afgrødeskader, at benytte nedfælder i voksende afgrøder. I vårafgrøder nedfældes gyllen dog typisk. Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Der findes 6 teknologiblade for henholdsvis separering og nedfældning:

- Separering af gylle med dekantercentrifuge (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Separering af gylle med kemisk fældning (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Separering af gylle med skruepresse (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Nedfældning af gylle i sort jord (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Nedfældning af gylle i vinterafgrøder (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Nedfældning af gylle i græsmarker (1. udgave, oprettet 24.11.2010)

Separering er på nuværende tidspunkt ikke aktuelt eftersom der er tilstrækkeligt harmoniareal. Nedfældning vil kun ske i vårafgrøder.

Nedfældning i vinterafgrøder er ikke ønskeligt, da der kommer for mange køreskader på afgrøderne, hvilket medfører et mindre udbytte og i sidste ende en mindre N-optagelse i afgrøder og dermed også en større udvaskning. Udkørsel med nedfælder tager endvidere en del længere tid. En nedfælder har typisk 6-8 m rækkevidde, mens en gyllevogn med slæbeslanger har op til 24 m rækkevidde.

Kommunens vurdering – BAT udbringning

Gyllen udbringes i overensstemmelse med gældende regler som dermed også opfylder de krav, der er opført i BREF dokumentet. Gylleudbringning sker med slæbeslanger på etablerede afgrøder og på sort jord og græs vil gyllen blive nedfældet. Ansøger vælger udbringningstidspunkter hvor fordampningen af ammoniak er mindst og gødningen optages bedst muligt i planterne.

Det vurderes ansøger lever op til BAT for udbringning.

2.2 Bedst tilgængelig staldteknik

Ansøgers tekst

Med hensyn til BAT og staldsystemer er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), dels er der teknologibladene, og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

Af BREF-dokumentet fremgår det, at følgende staldsystemer er BAT:

Staldsystemer for grise, slagtesvinestalden

- et fuldspaltet gulv med vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle, eller
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler, med hældende vægge og et vakuumsystem, eller
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder.

Ifølge Dansk Svineproduktion har staldtyper med gyllekanaler med skrå vægge og skrånende gødningsskakter samt stier med et centralt konvekst massivt gulv ikke fundet udbredelse i Danmark.

Der findes p.t. 20 teknologiblade:

- Køling af gyllen i svinestalde (2. udgave, revideret 26.01.2011)
- Køling af gylle i stalde til søer og smågrise (1. udgave oprettet 26.01.2011)
- Fast overdækning af gyllebeholder (1. udgave, oprettet 11.11.2010)
- Råprotein i slagtesvinefoder (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Fosfor i slagtesvinefoder (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Svovlsyrebehandling af gylle (i slagtesvinestalde) (2. udgave, revideret 20.12.2010)
- Kemisk luftrensning med syre, slagtesvin (3. udgave, revideret 23.05.2011)
- Biologisk luftrensning, Dyretype: Slagtesvin (1. udgave revideret 23.05.2011)
- Delvist fast gulv, slagtesvin (3. udgave revideret 29.03.2011)

Det vurderes, at BAT-byggeblad "Luftvasker med syre, rensning af 60 % afgangsluft" (106.04-58) er uaktuelt efter udgivelsen af BAT-blad "Luftvasker med syre".

Der er/kommer "træk og slip" i samtlige staldafsnit.

Anlægget indeholder udelukkende stalde med spalter og med vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle. Hvor ofte "hyppig fjernelse" er, er ikke nærmere defineret i BREF-dokumentet. Der udsluses gylle ca. hver anden uge i hele stalden på en gang. Dette gøres for at minimere lugtgener mest muligt i forhold til naboer.

Kommunens vurdering BAT staldteknologi

Ansøger har med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende beregningsmodel for ammoniakemission beregnet at BAT emissionen for svinebruget er 3501,76 kg NH₃, og den medsendte ansøgning viser den faktiske emission fra husdyrbruget er 3544,69 kg NH₃.

Det beregnede BAT niveau for den aktuelle bedrift er på 3,501,76 kgN/år. Ved at overdække lageret dvs. etablere en gyllelagune samt anvende foderkorrektion, er den årlige ammoniakemission beregnet til 3.544,69 kgN/år, hvormed kravet til BAT vurderes at være overholdt. Husdyrbruget lever op til 25 pct. reduktion ved anvendelse af de to ovennævnte tiltag.

Svinestalden er indrettet med betonspalter med gyllekanaler under samt træk og slip system. Gyllen udsluses jævnlige til gyllelagunen.

Der er installeret overbrusnings og iblødsætningsanlæg i staldene.

Ansøger har fravalgt anvendelsen af fast gulv, forsuring, gyllekøling og overdækning af gyllebeholdere, idet de økonomiske omkostninger ved disse BAT alternativer vurderes som for omkostningsfulde i forhold til resultatet.

2.3 BAT - Management

Ansøgers tekst

BAT indenfor management/godt landmandsskab er i BREF (referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Medarbejderne vil blive orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.

Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber for både brug af handelsgødning og husdyrgødning.

Rengøring i og omkring ejendommen foretages jævnlig for at undgå uhygiejniske forhold og for at nedsætte risikoen for tilhold af eventuelle skadedyr, samt for at mindske risikoen for lugtgener for omkringboende.

Der føres ikke løbende journal over energiforbrug, men energiforbruget afregnes månedligt, og vandforbrug noteres ned løbende..

Ved udbringning af husdyrgødning vises der så vidt muligt hensyn til omkringboende ved at tage højde for vindretning, tæt beboede områder mm.

Der bliver lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. Grunden til beredskabsplanen ikke er udarbejdet endnu er, at det først er når anlægget er opført, at det endeligt kan oplyses, hvor brandslukningsudstyr mv. placeres i de nye stalde.

APV'en er ved at blive opdateret.

Der er ikke egentlige uddannelses- og træningsprogrammer, men de ansatte sendes på relevante kurser i arbejdstiden, når der er behov, alt efter hvilke type arbejdsopgaver, de skal håndtere. Der er pt. 1 ansat på bedriften.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management

Egenkontrol

- Der registreres dyr i CHR.
- Der føres journal over antal dyr bortskaffet til DAKA, antal og vægt af dyr sendt til slagtning.
- Der føres P-kontrol.
- Der føres journal over medicinforbrug.
- Hvert 5. år gennemføres kontrol af el installationerne af autoriseret el installatør.
- Pulverslukkere kontrolleres årligt.
- I løbet af dagen holdes anlægget under opsyn.
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) findes i regnskabet
- Der udarbejdes mark/ gødningsplaner

Ansøgers tekst

Staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand og desinficeres med glutaraldehyd.

Rengøring og desinfektion

(egenkontrol i forhold til rengøring)

Kommunens vurdering - management

Det vurderes, at bedriften lever op til BAT, idet ovennævnte ledelse og kontrolrutiner sker på ejendommen. Der bliver lavet gødningsplaner og der er i beredskabsplanen lavet nødfremgangsmåder ved opstående uheld. Medarbejderne kommer på kurser, og beredskabsplanen opdateres 1 gang hvert år. Der er stillet vilkår om at medarbejderne løbende skal være bekendt med indholdet af beredskabsplanen. Dette er fastholdt ved vilkår. Det vurderes her at ejendommen lever op til BAT for management.

Endvidere stilles der i dette afsnit vilkår omkring tilgængelighed og revision af husdyrbrugets beredskabsplan, idet det vurderes at regelmæssig revision og planens synlighed er medvirkende til at skabe bevidsthed og derved giver en forebyggende effekt.

Vilkår

- 52) Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal ageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. De ansatte skal være bekendt med indholdet i beredskabsplanen. Beredskabsplanen skal revideres en gang årligt og skal i den forbindelse forsynes med dato for seneste revision, og medarbejderne skal opdateres med ændringer i samme forbindelse.
- 53) "Nærved uheld" skal noteres, og der skal udarbejdes en procedure med henblik på at forebygge situationen fremover. Driftspersonalet skal gøres bekendt med proceduren og den skal tilføjes til beredskabsplanen.
- 54) Hvornår der er foretaget fluebekæmpelse, med hvad og hvordan.
- 55) Hvornår der har været udført autoriseret kontrol af rørsamlinger og rørføringer til gylletransport samt de fejl og mangler, der måtte være konstateret og udbedret
- 56) Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for de seneste 3 år for dyreholdets størrelse i form af, gødningsregnskab, driftsregnskab, slagterafregninger, CHR udskrifter. Vægtintervaller skal fremgå indgangsvægt, afgangsvægt/slagtealder.
- 57) Der føres journal over antal dyr bortskaffet til DAKA.
- 58) Hvert 5. år gennemføres kontrol af el installationerne af autoriseret el-installatør.

2.4 Bedste tilgængelige foderteknologi

Ansøgers tekst

Forslag til vilkår til vilkår vedrørende fodring:

Maksimal kg N og kg P ab dyr pr. slagtesvin må være:

$$(((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr. FEsv/6250}) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) = (((117 \text{ kg} - 30 \text{ kg}) \times 2,89 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 147,2 \text{ g råprotein pr. FEsv/6250}) - ((117 \text{ kg} - 30 \text{ kg}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) = 3,3465 \text{ kg N}$$

$$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr. FEsv/1000}) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}) = ((117 \text{ kg} - 30 \text{ kg}) \times 2,89 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 4,61 \text{ g fosfor pr. FEsv/1000}) - ((117 \text{ kg} - 30 \text{ kg}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}) = 0,6806 \text{ kg P}$$

Svarende til maksimalt 24.328,90 kg N og 4.947,91kg for 7.270 slagtesvin 30-117 kg.

Det forventes, at der vil være fleksibilitet med hensyn til de forskellige variable parametre, så længe antal kg N og kg P ab dyr ikke overstiges.

Ansøger har herudover ingen yderligere forslag til egenkontrol. Så vidt muligt vil det gerne undgås, at skulle føre udførlige driftsjournaler, da der ikke bruges flere end de nødvendige ressourcer i form af råvarer, hjælpestoffer, energi osv.

Ansøger vi derfor gerne i dialog med kommunen om, hvilke typer egenkontrol der er behov for at foretage med skriftlige registreringer og hvilke der kan fortages uden skriftlige registreringer.

Kommunens vurdering BAT - Foder

I henhold til BREF dokumentet, er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov samt reducere i indholdet af råprotein i foderet.

I henhold til afsnit vedr. fodring fremgår at der på ejendommen anvendes foder med et reduceret indhold af råprotein. Der tildeles 147,2 gr. råprotein / FE.

I ansøgt drift indtastes der derfor, at der maksimalt må benyttes 2,89 FE pr. kg tilvækst, 147,2 g råprotein og 4,61 g P pr. FE

I forhold til de nye "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" for slagtesvin, er det Miljøstyrelsens udmelding, at emissionsgrænseværdien for fosfor fra slagtesvinegylle er maks. 20,5 kg P/DE ab lager (også angivet som maks. 26 kg P/ha). www.husdyrgodkendelse.dk kommer frem til, at der er gennemsnitligt 20,44 kg P/DE ab lager for det ansøgte projekt. Der er foretaget en mindre korrektion på fosforen i foderet for at opnå dette niveau.

Det vurderes hermed, at bedriften lever op til BAT for fodring. Ansøger bruger så få foderenheder og så lavt råprotein og fosforindhold i foderet som muligt.

I forhold til anvendelsen af foderkorrektioner, som et virkemiddel til at opnå BAT, så stilles der vilkår omkring egenkontrollen heraf i overensstemmelse med teknologibladet; Reduceret tildeling af råprotein til slagtesvin af 24.11.2010.

Vejledende niveauer for råprotein i BAT-foder til svin:

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder) ¹⁾	Samlet fosforindhold (% i foder) ²⁾
Slagtesvin	25-50 kg	15-17	0,45-0,55
Slagtesvin	50-110 kg	14-15	0,38-0,49

Det vurderes, at der anvendes foder indeholdende et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF).

Vilkår

- 59) Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der skal anvendes hjemmeblandet foder.
- 60) N og P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar svarende til den periode der gælder for beregning af type 2-korrektionsfaktoren i gødningsregnskabet.
- 61) Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver 3. måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver 3. måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 62) Den totale mængde N ab dyr beregnet som kg N ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end **24.329 kg N/år**. Kg N pr. slagtesvin beregnes ud fra flg. ligning.: $\text{Kg N pr slagtesvin} = (((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr kg tilvækst}))$ Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårslikningen skal samlet set overholdes.

Faktorer	Værdi
Antal slagtesvin	7.270
Indgangsvægt, kg	30
Afgangsvægt, kg	117
FE sv pr. kg tilvækst	2,890
Gram råprotein pr. FEsv, g	147,20

Kg N ab dyr pr. slagtesvin	3,3465
----------------------------	--------

63) Den totalt mængde P ab dyr pr. år beregnet som Kg P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin (7.270 stk), skal være mindre end **4.947,91 kg P pr. år.**, beregnet ud fra følgende ligning: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes.

Faktorer	Værdi
Antal slagtesvin	7.270
Indgangsvægt, kg	30
Afgangsvægt, kg	117
FE sv pr. kg tilvækst	2,890
Gram fosfor pr. FEsv, g	4,61
Kg P ab dyr pr. slagtesvin	0,6806

2.5 BAT - vand og energi

Ansøgers tekst, energi

I stalden er der Multistep undertryksventilation med diffust luftindtag fra Skov A/S, som automatisk op- eller nedjusteres efter behov. Der sørges for jævnlig inspektion og rengøring af ventilationskanaler. Der er temperaturstyring, alarmer mv. på alle ventilationsanlæggene.

Lyset i staldene styres af foderanlægget. Så vidt vides er lysstofrørene i stalden lavenergilystofrør. Når lysstofrør skal udskiftes, vil der blive anvendt de mest strømbesparende modeller.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

2.6 Vandbesparende foranstaltninger

Ansøgers tekst, vand

Vandbesparelse opnås vha. drikkenipler placeret hen over ædetruget, hvorved evt. spild indgår i vådfoderet. Alle staldene sættes i blød med koldt vand vha. iblødsætningsanlæg forinden vask. Iblødsætningen reducerer det efterfølgende forbrug af rengøringsvand og staldene vaskes med højtryksrensere, hvilket også er vandbesparende.

Der er ikke udarbejdet egentlige planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil eventuelle lækager blive opdaget og repareret med det samme.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af iblødsætningsanlæg, vask med højtryksrensere og brug af drikkekopper).

Vurdering - Forbrug af vand og energi

Forbruget minimeres ved at der bruges drikkekopper over fodertruget. Dermed opsamles det vand, der spildes og der anvendes udelukkende den drikkevandsmængde som grisene tapper. For ikke at bruge mere vand end nødvendigt og samtidig få en effektiv rengøring, anvendes højtryksrensere, når staldene rengøres. Vandforbruget kontrolleres løbende.

Kommunen vurderer, at der i tilstrækkeligt omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker. Det vurderes, at flere af disse teknikker er at betragte som BAT. Der sættes energibesparende armaturer op løbende ved udskiftning, ventilationssystemet rengøres og vedligeholdes godt så det altid kører mest optimalt. Der er fokus på el-forbruget ved udskiftning af energiforbrugende anlæg. I det samlede energiforbrug er løbende kontrol og vedligeholdelse af ventilationsanlægget, således særligt relevant.

Kommunen vurderer, at ansøger anvender BAT på vand og energiforbrug.

2.7 Bedst tilgængelig opbevaringsteknik

Ansøgers tekst,

Da der er tale om:

- en stabil lagune, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt (tømmes helt 1 gang om året)
- lagunens bund, vægge og top er tætte
- der ingen spjæld er og gyllen løber direkte ind i lagunen
- lagunen er overdækket

og lagunen kontrolleres løbende, vurderes det, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

BAT for opbevaring af dybstrøelse må anses at være opbevaring på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder og overdækning med plast eller lignende, så ammoniakfordampning minimeres. Når dybstrøelsen er kompostlignende (med et tørstofindhold på minimum 30 %) og ikke giver anledning til udsivning, kan dybstrøelsen opbevares i markstak, som overdækkes med plast eller lignende.

Dybstrøelse lægges i overdækket markstak eller udbringes direkte fra hestestalden. Placeringen af markstakken varierer fra år til år. Den indtegnede placering af markstakken i skema 36700 er derfor ikke nødvendigvis den faktiske placering af markstakken.

Kommunens vurdering BAT – Opbevaring/behandling

Gyllelagunen er en tæt og stabil lagune. Lagunen tømmes en gang hvert år for visuel inspektionen. Lagunen kontrolleres løbende og idet lagunen er overdækket og tæt, sker der ikke ammoniakfordampning fra denne.

I medfør af ovennævnte oplysninger, vurderer Haderslev Kommune at landbruget lever op til BAT for opbevaring.

Kommunens vurdering – fravalg af BAT

Idet der er tale om en bestående produktion

Nedlæggelse af gyllekølingsslanger i stalden er ikke BAT i dette staldanlæg, idet overskudsvarmen ikke umiddelbart finder anvendelse til opvarmning eller andet på husdyrbruget. Forsuring er et dyrt tiltag på ca. 140 kr pr kg reduceret N og idet anlægget lever op til BAT vurderer kommunen ikke det er proportionelt at kræve disse tiltag implementeret i nærværende miljøgodkendelse.

2.8 Gener fra udbringning

Ansøger tekst:

Gødningsmængden tilpasses de enkelte afgrøders behov og tilpasses evt. tilførsel af anden gødningstype.

Gødningen udbringes så vidt muligt umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst- og næringsstoffoptag forekommer, hvilket nedsætter fordampning og lugtgener, da planterne hurtigt optager den tilførte gødning.

Vedr. udbringning følges de anvisninger (omkring snedækkede/ skrånende/ vandmættede/ oversvømmede arealer), der er angivet i BREF-dokumentet og som findes som generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække.

Der bruges normalt traktor og gyllevogn med slæbeslanger, da det medfører for store afgrødeskader, at benytte nedfælder i voksende afgrøder. I vårafgrøder nedfældes gyllen dog typisk. Den procentuelle andel af vårafgrøder varierer fra år til år, bl.a. afhængigt af om der vælges reduktion af kvælstofkvote som alternativ til de 14 % lovpligtige efterafgrøder jf. Plantedirektoratets norm.

Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Kommunens vurdering:

Haderslev Kommune vurderer, ansøger er opmærksom på at reducere eventuelle gener fra udbringning af husdyrgødning mest muligt. Ansøger er også opmærksom på at overholde god landmandspraksis overfor de omboende ved udbringning af gylle.

3 Arealerne

3.1 Markoplysninger

I dette afsnit oplyses der om en række generelle forhold om driften af husdyrbrugets udbringningsarealer, og i tabellerne vises oplysninger om de enkelte marker, som udgør udbringningsarealet. Oplysningerne er grundlaget for beregninger af nitratudvaskning og fosforoverskud samt kommunens vurdering af miljøpåvirkningen.

Ansøgers tekst

Arealer og oplysning om beregningsforudsætninger

Til bedriften hører ca. 100,6 ha ejet udbringningsareal, hvortil der er forpagtet ca. 44,6 ha og der er desuden indgået gylleaftaler med Aggesengård A/S på 72,95 ha ved Sommersted.

Af de 148,64 ha ejede og forpagtede arealer ligger de 6,47 ha i nitratfølsomme indvindingsområder. Alle gylleaftalearealerne ligger ligeledes i nitratfølsomme indvindingsområder. Da der ikke sker nogen ændring i driften af gylleaftalearealerne, sker der heller ingen ændringer i udvaskningen. Da der så vidt vides ikke foreligger nogen indsatsplaner for indvindingsområdet er kravet til arealerne, at der ikke må ske en merudvaskning, hvilket er opfyldt, idet der ikke sker nogen ændring af driften af Aggesengård A/S arealer.

Beregningerne viser for de 6,47 ha af bedriftens egne arealer i grundvandsområde, at der er en udvaskning på 41 mg/l.

Ansøger forbeholder sig ret til at fylde op med gylle fra egen og andre bedrifter på egne og forpagtede arealer, så længe antallet af dyreenheder endnu ikke er etableret, eller såfremt der pga. sygdom i besætningen eller andre forhold ikke er fuld produktion

Supplerende oplysninger til www.husdyrgodkendelse.dk

Da det ikke er oplagt, hvor nogle af punkterne jf. bilag 2 i bekendtgørelse om tilladelser og godkendelser m.v. af husdyrbrug skal indtastes, og det heller ikke altid er muligt at sætte en relevant kommentar ind, er her nogle supplerende oplysninger. Herudover er der i denne word-version af ansøgningen indsat oplysninger om arealer og beregninger (se "Arealer (ansøgt drift) og oplysning om beregningsforudsætninger").

Alle arealer er indtastede som drænedede. Alle arealer er i større eller mindre omfang drænedede.

Under punkt 21 skal der oplyses om sædskifte. I www.husdyrgodkendelse.dk. Dette betyder dog ikke, at det faktiske sædskifte er identisk med det, der bruges i modellen bag www.husdyrgodkendelse.dk, Farm-N.

Sædskiftet er valgt som standardsædskifte, idet der ikke ønskes restriktioner på sædskiftet.

Under punkt 26 skal der gives oplysninger om forventet balance for N og P på bedriftsniveau, ammoniakfordampning og nitratudvaskning. Det antages, at www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger, gør det ud for dette krav.

Da der er en totaldepositionen til mosen/den potentielle ammoniakfølsomme skov ca. 370 syd for staldanlægget på 0,4 kg N/ha/år, vil alle totaldepositionskrav i forhold til nyeste lovgivning være overholdt.

Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænser opnåelige ved anvendelse af BAT for slagtesvin for gyllebaserede systemer overholdes. Der er derfor ikke planer om at investere i yderligere teknologi. For at opfylde de vejledende emissionsgrænseværdier, er der benyttet virkemidlerne overdækning af lager (gyllelagune) samt en mindre foderkorrektion.

Under punkt N skal der beskrives væsentlige alternative muligheder, som ansøger har overvejet samt 0-alternativet. Da der er tale om en lovliggørelse af den faktiske produktion i eksisterende stalde, er der ikke beregnet på alternativer. Såfremt Haderslev Kommune ikke vil godkende ansøgningen, vil konsekvensen blive, at ejendommen bliver urentabel, hvilket i sidste ende kan medføre en afvikling af bedriften, med tab af arbejdspladser til følge.

Ønsket om at fastholde produktionen skal ses i sammenhæng med strukturudviklingen i landbruget. Øget konkurrence, øgede omkostninger og faldende priser på landbrugsprodukter samt bortfald af tilskud medfører behov for rationalisering, øget specialisering og større produktioner. Større og mere specialiserede produktionsenheder forbedrer muligheden for at tiltrække og fastholde arbejdskraft på bedriften – hvilket igen giver en større fleksibilitet for landmanden, herunder mulighed for at deltage i familieliv og ferie.

Sædsiftet er valgt som standardsædsifte, idet der ikke ønskes restriktioner på sædsiftet.

Under punkt 26 skal der gives oplysninger om forventet balance for N og P på bedriftsniveau, ammoniakfordampning og nitratudvaskning. Det antages, at www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger, gør det ud for dette krav.

Da der er en totaldepositionen til mosen/den potentielle ammoniakfølsomme skov ca. 370 syd for staldanlægget på 0,4 kg N/ha/år, vil alle totaldepositionskrav i forhold til nyeste lovgivning være overholdt.

Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænser opnåelige ved anvendelse af BAT for slagtesvin for gyllebaserede systemer overholdes. Der er derfor ikke planer om at investere i yderligere teknologi. For at opfylde de vejledende emissionsgrænseværdier, er der benyttet virkemidlerne overdækning af lager (gyllelagune) samt en mindre foderkorrektion.

Under punkt N skal der beskrives væsentlige alternative muligheder, som ansøger har overvejet samt 0-alternativet. Da der er tale om en lovliggørelse af den faktiske produktion i eksisterende stalde, er der ikke beregnet på alternativer. Såfremt Haderslev Kommune ikke vil godkende ansøgningen, vil konsekvensen blive, at ejendommen bliver urentabel, hvilket i sidste ende kan medføre en afvikling af bedriften, med tab af arbejdspladser til følge.

Ønsket om at fastholde produktionen skal ses i sammenhæng med strukturudviklingen i landbruget. Øget konkurrence, øgede omkostninger og faldende priser på landbrugsprodukter samt bortfald af tilskud medfører behov for rationalisering, øget specialisering og større produktioner. Større og mere specialiserede produktionsenheder forbedrer muligheden for at tiltrække og fastholde arbejdskraft på bedriften – hvilket igen giver en større fleksibilitet for landmanden, herunder mulighed for at deltage i familieliv og ferie.

Navn	ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd- skifte	Ref. Sæd- skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1 (ha)	N-kl. 2 (ha)	N-kl. 3 (ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1 (ha)	P-kl. 2 (ha)	P-kl. 3 (ha)
7-0	12,25	Ja	JB6	Nej	S2	S2	12,25	0,00	0,00	0,00	0,00	12,25	0,00	0,00	0,00
8-0	12,51	Ja	JB6	Nej	S2	S2	12,51	0,00	0,00	0,00	0,00	12,51	0,00	0,00	0,00
3-0	10,95	Ja	JB6	Nej	S2	S2	10,95	0,00	0,00	0,00	0,00	10,95	0,00	0,00	0,00
2-0	5,51	Ja	JB6	Nej	S2	S2	5,51	0,00	0,00	0,00	0,00	5,51	0,00	0,00	0,00
46-0	7,27	Ja	JB6	Nej	S2	S2	7,27	0,00	0,00	0,00	0,00	7,27	0,00	0,00	0,00
16-0	1,22	Ja	JB6	Nej	S2	S2	1,22	0,00	0,00	0,00	0,00	1,22	0,00	0,00	0,00
4-1	4,31	Ja	JB6	Nej	S2	S2	4,31	0,00	0,00	0,00	0,00	4,31	0,00	0,00	0,00
48-0	5,95	Ja	JB6	Nej	S2	S2	5,95	0,00	0,00	0,00	0,00	5,95	0,00	0,00	0,00
47-0	1,55	Ja	JB6	Nej	S2	S2	1,55	0,00	0,00	0,00	0,00	1,55	0,00	0,00	0,00
5-0	8,37	Ja	JB6	Nej	S2	S2	8,37	0,00	0,00	0,00	0,00	8,37	0,00	0,00	0,00
14-0	2,35	Ja	JB6	Nej	S2	S2	2,35	0,00	0,00	0,00	0,00	2,35	0,00	0,00	0,00
45-0	8,90	Ja	JB6	Nej	S2	S2	8,90	0,00	0,00	0,00	0,00	8,90	0,00	0,00	0,00
60-0	9,52	Ja	JB6	Nej	S2	S2	9,52	0,00	0,00	0,00	6,47	9,52	0,00	0,00	0,00
44-0	5,59	Ja	JB6	Nej	S2	S2	5,59	0,00	0,00	0,00	0,00	5,59	0,00	0,00	0,00

Side 46 / 50

50-0	37,04	Ja	JB6	Nej	S2	S2	37,04	0,00	0,00	0,00	0,00	37,04	0,00	0,00	0,00
1-0	5,43	Ja	JB4	Nej	S4	S4	5,43	0,00	0,00	0,00	0,00	5,43	0,00	0,00	0,00
4-0	9,89	Ja	JB6	Nej	S4	S2	9,89	0,00	0,00	0,00	0,00	9,89	0,00	0,00	0,00
Total	148,62						148,62	0,00	0,00	0,00	6,47	148,62	0,00	0,00	0,00

Aftalearealer

Navn	ha	Områder omfattet af N- eller P-klasse 1- 3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
AS 2	26,61	Nej	Nej
AS 3	24,39	Nej	Nej
AS 1	21,94	Nej	Nej
Total	72,94		

Kommunens vurdering vedr. harmoniareal.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af det indsendte materiale, at de i angivne 148,62 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer, samt 72,94 ha gylleaftaleareal er tilstrækkelige til at overholde harmoniarealet.

Idet miljøgodkendelsen meddeles efter miljøbeskyttelseslovens § 33, og der på opførelsestidspunktet i år 2000 er blevet lavet en screeningsafgørelse af Sønderjyllands Amt, har Haderslev Kommune ikke vurderet yderligere på arealernes sårbarhed. I medfør af denne tidligere vurdering har Haderslev Kommune ikke stillet yderligere skærpede vilkår til arealernes sårbarhed, herunder nitrat, fosfor og natur. Det er udelukkende ansøgers tekst som er indsat i nærværende miljøgodkendelse.

Vilkår

- 64) Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de 148,62 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer, samt 72,94 ha gylleaftaleareal som fremgår af ansøgningen. Ændring af disse udbringningsarealer skal godkendes af Haderslev Kommune.
- 65) Udskiftning af udbringningsarealer skal godkendes af Haderslev Kommune.
- 66) De til enhver tid gældende regler i forbindelse med anvendelse og udbringning af husdyrgødning skal overholdes.

3.2 Nitrat (overfladevand og grundvand)

Dette afsnit drejer sig om nitratudvaskning til overfladevand. Ansøgningssystemet har beregnet nedenstående fem parametre, som indgår i kommunens vurdering af udvaskning af nitrat til overfladevand.

Ansøgers tekst

Dette afsnit drejer sig om nitratudvaskning til overfladevand. Ansøgningsystemet har beregnet nedenstående fem parametre, som indgår i kommunens vurdering af udvaskning af nitrat til overfladevand.

DE reduktionsprocent: 100 %.

Beregning af det maksimale dyretryk DEmax og det reelle dyretryk DEreel for ansøgt drift:

DEmax: 1,4 DE/ha.

DEreel: 1,4 DE/ha.

Beregning af udvaskning af N via FarmN (kg N/ha DEmax uden virkemidler og kg N/ha DEreel med virkemidler):

KgN/ha DEmax: 52,2 kgN/ha.

KgN/ha DEreel: 52,4 kgN/ha.

Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder (6,47 ha), via FarmN. :

Ansøgt

- 60-0: 41 mg nitrat pr. liter.

Merbelastning (Ansøgt - Nudrift)

- 60-0: 0 mg nitrat pr. liter.

3.3 Fosfor

Dette afsnit drejer sig om påvirkningen af overfladevand med fosfor. I ansøgningssystemet er udbringningsarealernes fordeling i fosforklasser opgjort, som det fremgår af nedenstående tabel, og der er foretaget beregninger, som indgår i kommunens vurdering af miljøpåvirkningen.

Ansøger tekst:

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	148,62 ha	5,7 kg P/ha/år	5,7 kg P/ha/år

Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	5,7 kg P/ha/år	5,7 kg P/ha/år
Lavbundsjarde og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	5,7 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	5,7 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-142,7 kg P.**

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **5,7 kg P/ha/år.**

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **28,6 kg P/ha/år.**

P-fracørsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **23,9 kg P/ha/år.**

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **4,7 kg P/ha/år.**

Krav om P-overskud overholdt: Ja

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: -142,7 kg P.

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : 5,7 kg P/ha/år.

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: 28,6 kg P/ha/år.

P-fracørsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): 23,9 kg P/ha/år.

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: 4,7 kg P/ha/år.

Med det indsendte materiale kan kommunen se, at lovens krav for fosfor er overholdt; idet det maksimale p-overskud for projektet maksimalt på være 5,7 kg P/ha/år og der udledes 4,7 kg P/ha/år.

4 Bilag

Bilag 1 - Grundlag for vilkår og lovgivning

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af landbrugsejendommen og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen skal være kendte og skal følges af virksomheden.

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og følgende af Miljøstyrelsens love, bekendtgørelser, vejledninger og orienteringer:

Udover Lov om miljøbeskyttelse, jf. *Bekendtgørelse nr. 753 af 25. august 2001 af lov om miljøbeskyttelse med senere ændringer*, kan bl.a. følgende af de heraf afledte bekendtgørelser, regulativer og forskrifter være relevante for virksomheden:

- *Bek. nr. 943 af 16. september 2004 om godkendelse af listevirksomhed*
- *Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen*
- *Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder*
- *Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder*
- *Vejledning nr. 6/1997 om kontrol af gyllebeholdere*
- *Vejledning om logbog for beholdere med flydende husdyrgødning*
- *Vejledning nr. 7/1993 om Erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.m.*
- *Vejledning nr. 3/1994 om tilsyn med landbrug*
- *Vejledning nr. 12/1992 Om Håndhævelse af Miljøbeskyttelsesloven*
- *"Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udgivet af FMK*

Lovgivning

Udover vilkårene i denne miljøgodkendelse er virksomheden underlagt bestemmelserne i gældende love og bekendtgørelser.

- *Bekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009. af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (Husdyrgodkendelsesloven).*

Udover Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, kan bl.a. følgende love og bekendtgørelser, regulativer og forskrifter være relevante for virksomheden med senere ændringer:

Lov bek. nr. LBK nr 879 af 26/06/2010 Gældende

(Miljøbeskyttelsesloven)

- *Lbk. Nr. 879 af 26. Juni 210, lov om miljøbeskyttelse.*
- *Bek. nr. 879 af 26. juni 2010 af lov om miljøbeskyttelseslov, lov nr. k. nr. 879 af 26.*
- *Lov nr. 933 af 24. september 2009 om naturbeskyttelse (Naturbeskyttelsesloven)*
- *Lov nr. 927 af 24. september 2009 om vandløb (Vandløbsloven)*
- *Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.*
- *Bek. nr. 48 af 13. januar 2010 om affald.*
- *Bek. nr. 764 af 28. juni 2012 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv.*
- *Bek. nr. 723 af 12. september 1997 om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft og spildevand.*
- *Bek. nr. 557 af 9. juni 2009 om undervisning og anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer mv. for erhvervsmæssige brugere af plantebeskyttelsesmidler*

- *Bek. nr. 533 af 18. juni 2003 om bekæmpelsesmidler.*
- *Bek. nr. 259 af 23. marts 2010 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen)*
- *Bek. nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.*
- *Bek. nr. 408 af 1. maj 2007 Bekendtgørelse om internationale naturbeskyttelsesområder.*
- *Haderslev Kommunes regulativ for erhvervsaffald*
- *Bek. nr. 1505 af 14. december 2006 af museumsloven (Museumsloven)*
- *Haderslev kommuneplan 2009*
- *Regionplan 2005-2016 - nu Landsplandirektiv, Sønderjyllands Amt, Teknisk forvaltning 2005. Regionsplanens retningslinjer i kapitel 6 som ophæves ved ikrafttrædelse af de statslige vandplaner.*
- *Bek. nr. 901 af 11. juli 2007 om fredning af visse dyre- og plantearter mv., indfangning af og handel med vildt og pleje af tilskadekommet vildt.*
- *Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, faglig rapport nr 635 fra DMU Miljøministeriet 2007*

Det skal understreges, at reglerne kun er gældende, så længe de tilgrundliggende bestemmelser gælder. Der kan ligeledes i fremtiden vedtages nye bestemmelser, der vil kunne medføre andre regler for virksomhedens aktiviteter.

Bilag 2 – Beredskabsplan

Beredskabsplan

Beredskabsplan

for

Mellemhave 4

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE	71
BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS	71
OVERLØB AF GYLLE	73
KEMIKALIE- OG OLIESPILD.....	75
STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE.....	77
STRØMSVIGT	78
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER	79
BILAG A Kort over ejendommen	81
BILAG B Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb.....	82

Udarbejdet af: NMA & UPA

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i mappe på kontoret i forrummet til stalden. Kopi af beredskabsplanen findes i stuehuset.

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Kemikalielager (bekæmpelsesmidler mv.)
- Overjordiske diesel- og olietanke
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- Evt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v.
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon står i staldkontoret og har nr. 7450 6395.

Miljømyndighed kontaktes på telefon 74 34 21 00 (Mandag - onsdag kl. 09.00-15.00, torsdag kl. 09.00-17.00, fredag kl. 09.00-13.00)

Falck kontaktes på telefon 70 10 20 30 dag eller nat

Brandvæsen kontaktes på telefon 112 dag eller nat

Lægevagt kontaktes på telefon 70 11 07 07 fra kl. 16.00 - 08.00 og lørdag, søn- og helligdage hele døgnet.

Tandlægevagt kontaktes på telefon 65 41 45 51 fra kl. 9.00 - 12.00 på lørdage, søndage og helligdage

Landbocenteret kontaktes på telefon 74 36 50 00

Dyrlæge kontaktes på telefon 7352 1210

Foderstofforretning kontaktes på telefon 7442 2975

Elektriker kontaktes på telefon 7450 4145

Smed/VVS kontaktes på telefon 7450 4245 / 2311 2742

Ventilationsfirma kontaktes på telefon 7217 5555

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra.

Hvad er der sket og at det er en gårdbrand.

Er der tilskadekomne – hvor mange?

Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget.

Kontakt ejeren, Niels Martin Aggesen på tlf. 2361 2772.

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskort.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlevér denne mappe sammen med kortmaterialet.

Oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed.

Hvor det brænder.

Brandens omfang.

Hvor der er adgangsveje.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan afhjælpe situationen:

Pulverslukkere + slanger som kan kobles på vandudtag

OVERLØB AF GYLLE

INSTRUKS

Ved større overløb af gylle – RING 112

Oplys:

Navn, adressen og telefonnummer, der ringes fra.

Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud.

Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt ejeren, Niels Martin Aggesen på tlf. 2361 2772.

Kontakt miljømyndighederne på tlf. 74 34 21 00

Forsøg opdæmning for at undgå at gylle løber til åbent vandløb (se bilag).

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Halm, plastik, grus og sand

Rendegraver, teleskoplæsser, gummiged og truck

**KEMIKALIE- OG OLIESPILD
INSTRUKS**

Ved større overløb af kemikalier og olie – RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer, der ringes fra.

Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud.

Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt ejeren, Niels Martin Aggesen på tlf. 2361 2772.

Kontakt miljømyndighederne på tlf. 74 34 21 00.

Forsøg opdæmning for at undgå, at olie eller kemikalier løber til brønde forbundet med regnvandssystemet (se bilag).

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Halm, plastik, grus og sand

Rendegraver, teleskoplæsser, gummiged og truck

I hallen og i maskinhuset findes der savsmuldspakker, kattegrus eller sand, der kan benyttes til at opsuge mindre mængder spildt væske.

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Stophaner og afbrydere til diverse elektriske anlæg fremgår af bilag.

Vand:

Hovedhane sidder ved indkørslen ind til stuehuset ud til vejen Mellemhavn. Der er desuden stophaner ved maskinhuset og hallen (foder og halmladen) (se korrtbilag).

Elektricitet:

Hovedafbryder sidder ved til venstre for porten ind til hallen (foder og halmladen).

Der er dels automatsikringer og dels almindelige sikringer.

Nye amperesikringer (10, 13, 16, 25 og 50) ligger ved eltavlerne (se bilag).

STRØMSVIGT

INSTRUKS

Vurdér om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller, at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til Sydenergi og forhør om varigheden af udfaldet.

Telefon nr. 7011 5000.

Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator. Pt. findes der ikke en nødstrømsgenerator på ejendommen, men det overvejes at investere i en.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

INSTRUKS

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (f.eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon, således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

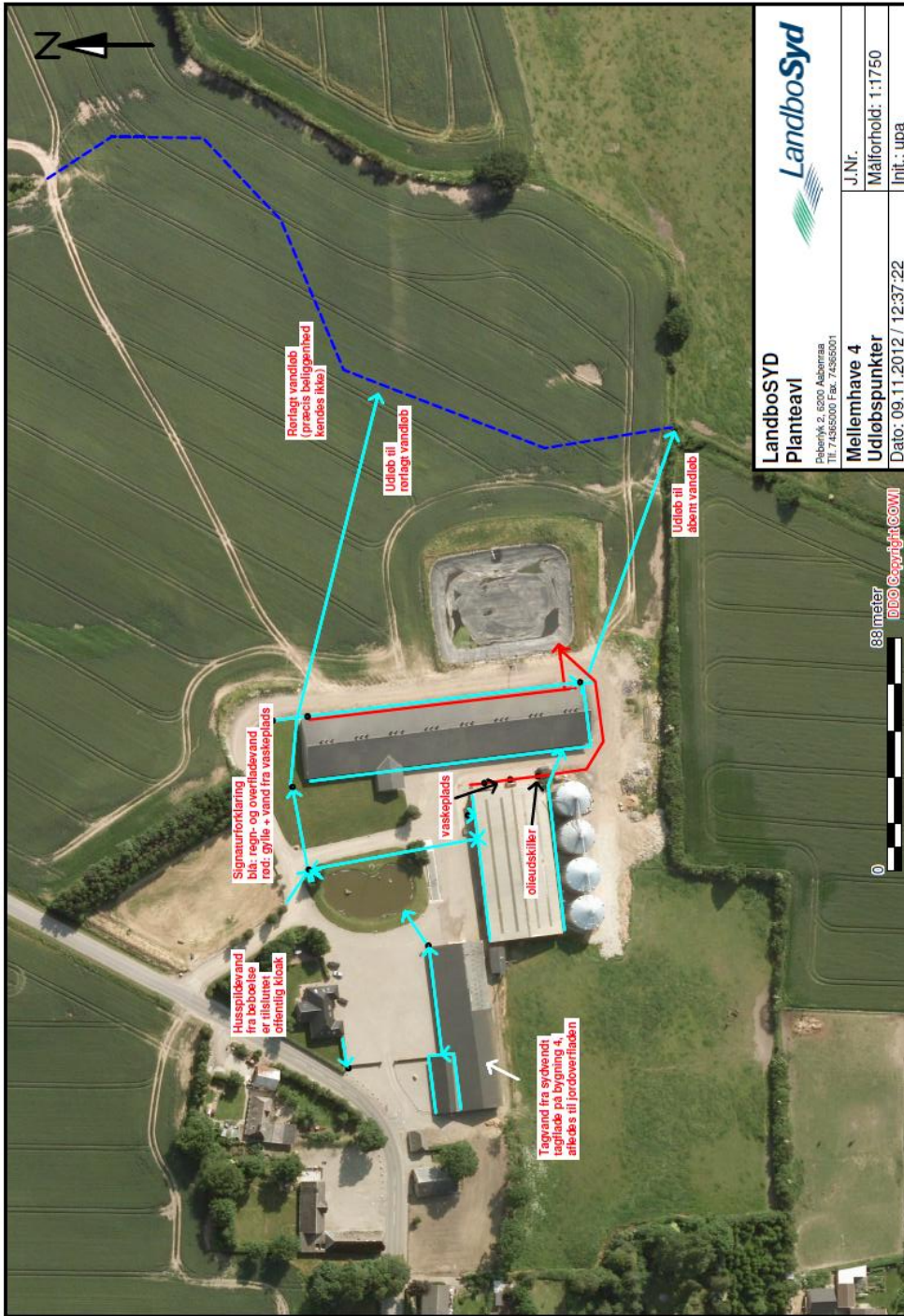

Bilag til beredskabsplan, kort over ejendommen

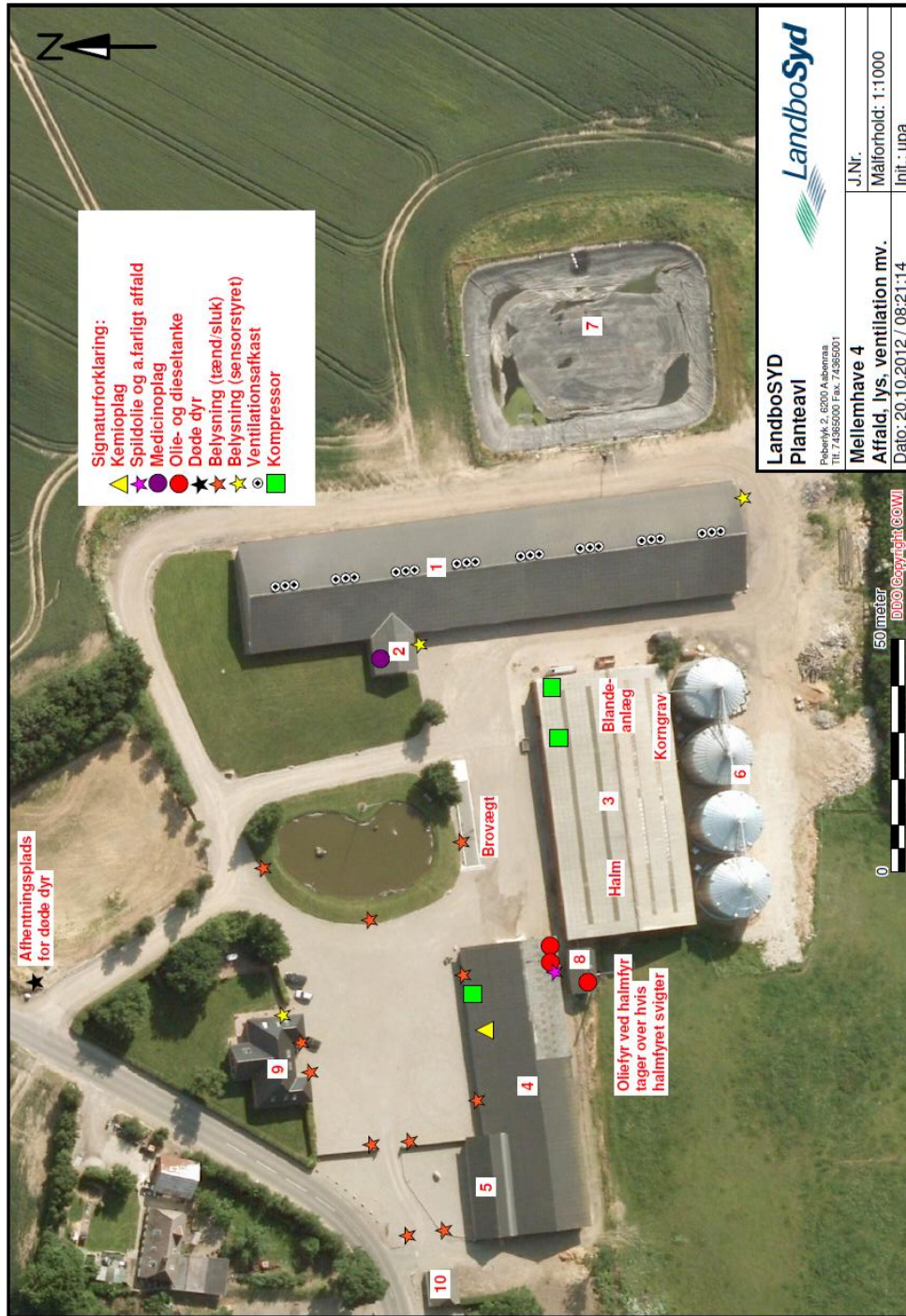

Bilag til beredskabsplan, udløbspunkter fra dræn til vandløb

Bilag til beredskabsplanen, Affald, lys ventilation m.v.

Bilag 3 - Dokumentation for gylleaftalen.

Dokumentation for at arealerne til Aggesengård har været med som enten arealer i bedriften eller gylleaftaler:

Storegade 42 hvor arealerne AS1-3 er erhvervet af Aggesengård A/S i 2000.

Niels Martin oplyser, at arealerne al tid har fået husdyrgødning fra Mellemhav 4. Vi kan umiddelbart dokumentere, at husdyrproduktionen i 2006 lå i Aggesengård A/S sammen med arealerne. AS1 svarer således til mark 26-0 og 27-0, AS2 svarer til mark 21-0 + 22-0 og 23-0 og AS3 svarer til mark 24-0 + 24-1 + et ekstra areal, som tilkommer som følge af et jordfordelingsprojekt.

Arealerne har således været anvendt som udbringningsarealer for gylle fra Mellemhav 4 hele tiden og også siden før Husdyrlovens ikrafttræden.

CHR.Nr.	sætningsnummer	Husdyrart	Staldsystem	Antal	Produktionsniveau				Fordeling af produktion				Korrektion	DE
					Tekst 1	Værdi 1	Tekst 2	Værdi 2	Gylle	Fast gødning	Ajle	Dybstrøelse		
103076		Heste, 700 kg og derover	Dybstrøelse	4,0 Årsdyr									Standard	2,1
52552		Slagtesvin (min. 110 kg)	Fuldspaltegulv	1326,0 Stk	Indgangsvægt:	30,0	Afgangsvægt:	118,7	svinegylle				Standard	49,0
103076		Slagtesvin (min. 110 kg)	Draenet gulv + spalte	7266,0 Stk	Indgangsvægt:	30,0	Afgangsvægt:	110,0	svinegylle				Standard	236,7

DE beregninger		Svin	285,6 DE	Andet	2,1 DE	Brugstype	Husdyrbrug
Egen besætning før fradrag	287,7 DE	Fradrag i DE	0,0 DE	Egen besætning efter fradrag	287,7 DE	Afsat, i alt	0,0 DE
Modtaget, i alt	0,0 DE	DE prod. inkl. modt./afsat	287,7 DE	Tilladte dyreenheder	290,9 DE	DE forbrugt	289,6 DE
Lageropbygning	-1,9 DE	Hamoniareal	207,76 ha	Tilladte dyreenheder	1,40 DE/ha	DE forbrugt	1,39 DE/ha

DLBR Mark

Hovedmenu Redigér Vis Funktioner Opsætning Hjælp

2006 Arealoplysning *

Markplan

Aggesengård A/S - 74506445 **2006**

Alle marker **Mark**

Marknr	Ejd. linienr.	Marknavn	ha	Markblok	Vanding		Markoplysninger				Kommentarer	Rådighedsperiode				
					Vandes	Pumpestation	Startår	Slutår	Markstatus	Grøn mark regel		Gødningsregel	Slut foregående	Nr.	Start	Slut
1-0	(Ingen)		5,02		☐		2005	2006	Ejet	☒	☒					
2-0	(Ingen)		5,73		☐		2005	2006	Ejet	☒	☒					
3-0	(Ingen)		11,00		☐		2005	2006	Ejet	☒	☒					
4-0	(Ingen)		10,29		☐		2005	2006	Ejet	☒	☒					
4-1	(Ingen)		4,00		☐		2005	2006	Ejet	☒	☒					
5-0	(Ingen)		8,48		☐		2005	2006	Ejet	☒	☒					
7-0	(Ingen)		12,54		☐		2005	2006	Ejet	☒	☒					
8-0	(Ingen)		12,90		☐		2005	2006	Ejet	☒	☒					
14-0	(Ingen)		2,66		☐		2005	2006	Ejet	☒	☒					
15-0	(Ingen)		14,70		☐		2005	2006	Ejet	☒	☒					
16-0	(Ingen)		1,36		☐		2005	2006	Ejet	☒	☒					
21-0	(Ingen)		4,70		☐		2005		Ejet	☒	☒					
21-1	(Ingen)		1,80		☐		2005	2007	Ejet	☒	☒					
22-0	(Ingen)		5,16		☐		2005		Ejet	☒	☒					
23-0	(Ingen)		14,23		☐		2005		Ejet	☒	☒					
24-0	(Ingen)		7,13		☐		2005		Ejet	☒	☒					
24-1	(Ingen)		8,95		☐		2005	2007	Ejet	☒	☒					
25-0	(Ingen)		8,27		☐		2005	2007	Ejet	☒	☒					
25-1	(Ingen)		0,40		☐		2005		Ejet	☒	☒					
26-0	(Ingen)		10,00		☐		2005		Ejet	☒	☒					
26-1	(Ingen)		2,90		☐		2005	2008	Ejet	☒	☒					
27-0	(Ingen)		9,00		☐		2005		Ejet	☒	☒					
28-0	(Ingen)		0,99		☐		2005	2007	Ejet	☒	☒					
29-0	(Ingen)		5,09		☐		2005		Ejet	☒	☒					
31-0	(Ingen)		1,02		☐		2005		Ejet	☒	☒					
44-0	(Ingen)		5,50		☐		2005	2006	Ejet	☒	☒					

Areal beregning	Afgrødesreal sidste år	0,00 ha	Afgrødesreal i år	237,41 ha	Bruttoareal i år	237,41 ha	Ejet areal	237,41 ha
Fopagtet areal	Ikke til rådigt areal	94,30 ha	Hamoriareal	207,76 ha	Hamoriareal sidste år	0,00 ha	Areal til vanding	0,00 ha
Vandingstilladelse omregn. til	Vandingstilladelse	m ²	Dyret og udlaget areal	237,41 ha	Andet areal	ha		

Mark

Dyrkning

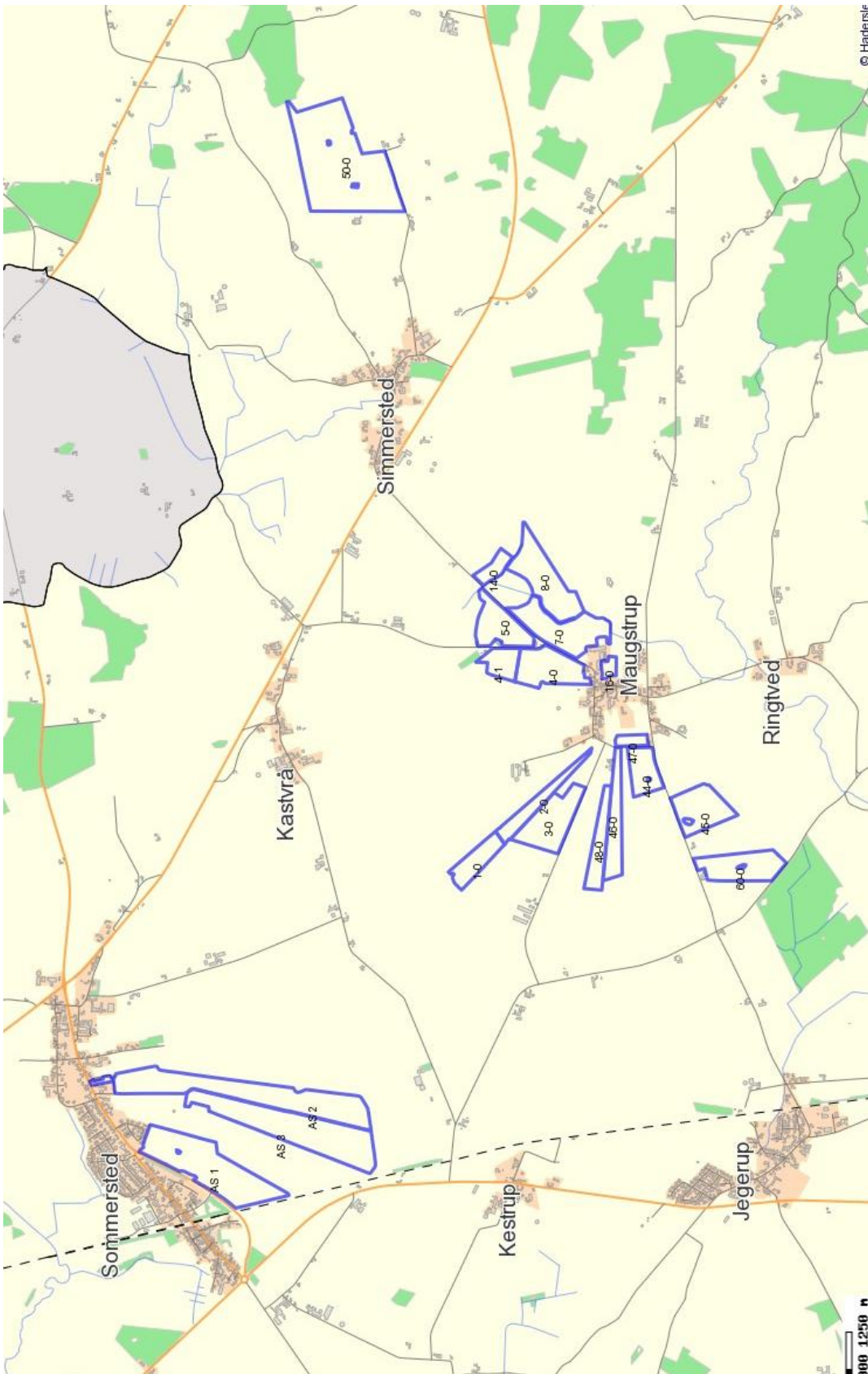
Gødsugning

Normer

Ejendom

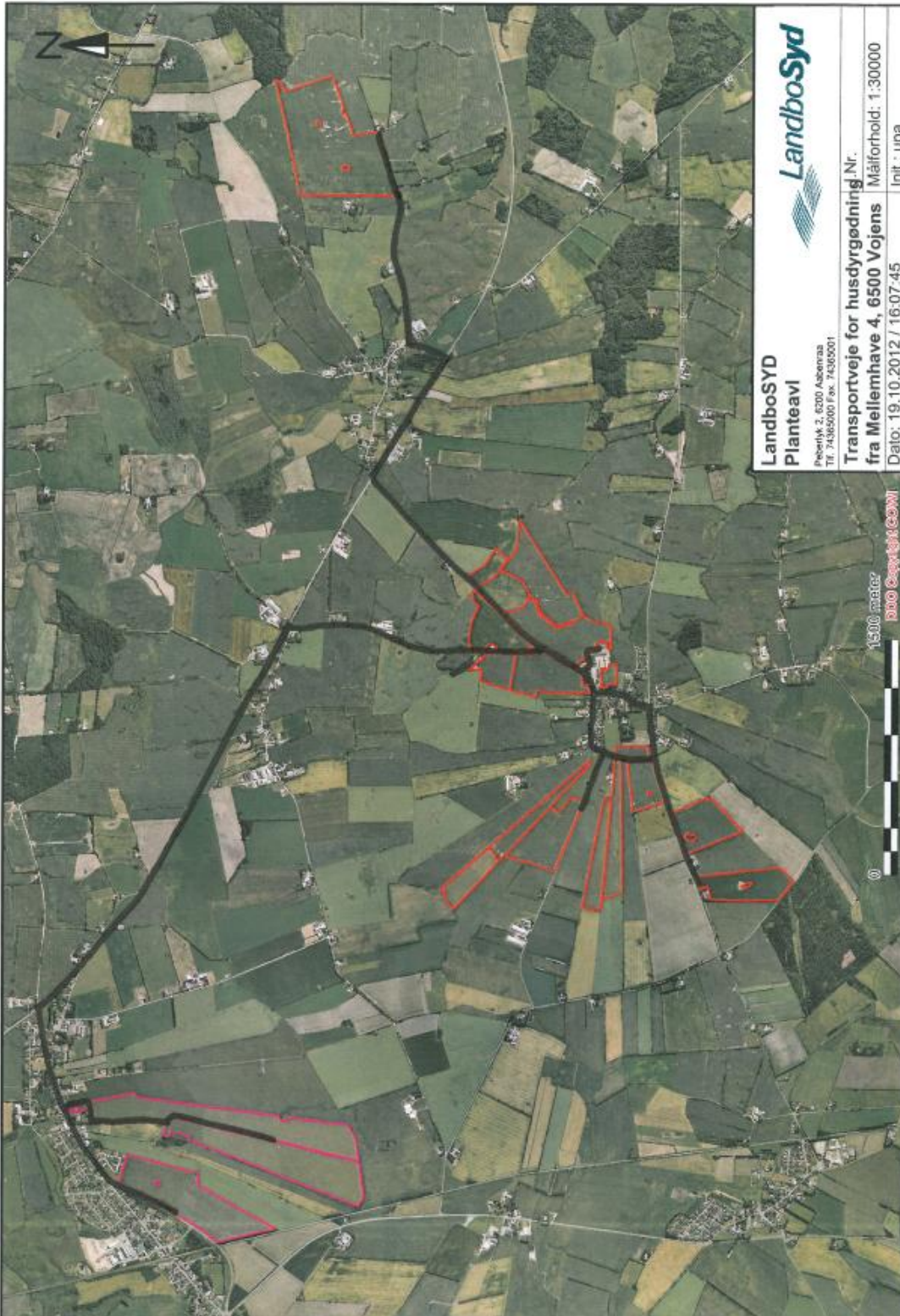

Bilag 4 - Udbringningsarealer

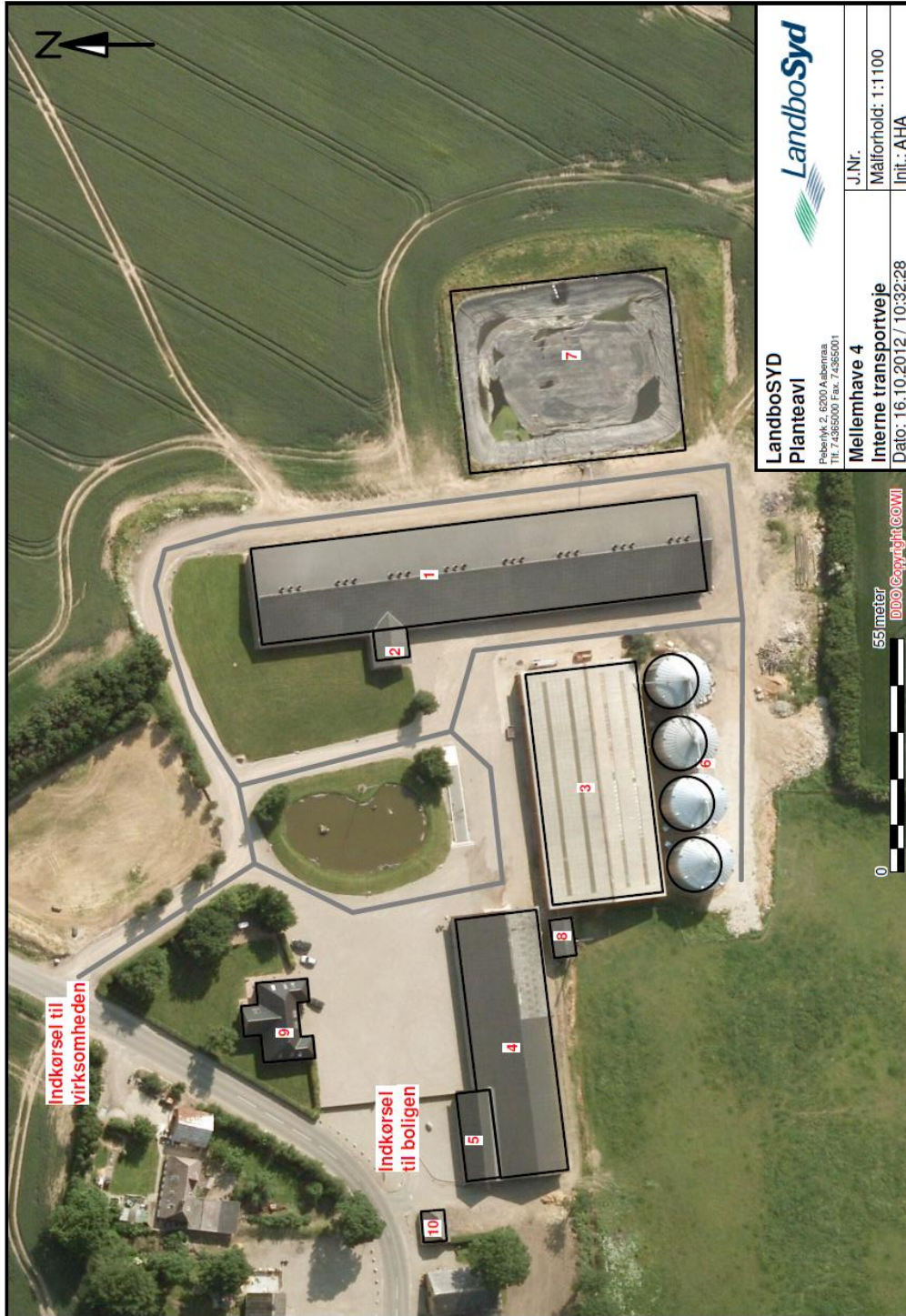

Bilag 5 - Eksterne transporter.

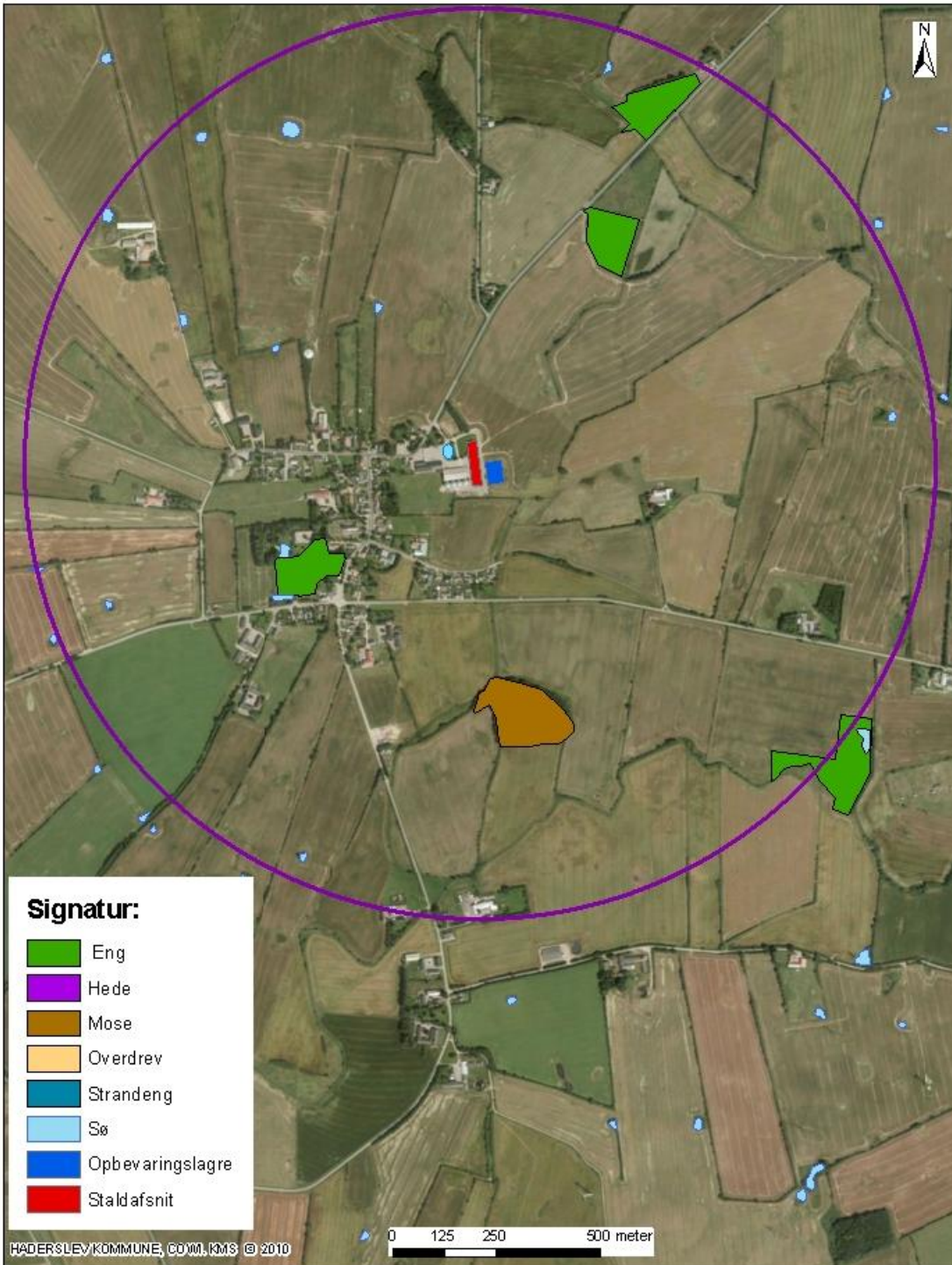

Bilag 6 - Interne transportveje

Bilag 7 - § 3 natur i forhold til staldanlægget

Signatur:

- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Strandeng
- Sø
- Opbevaringslagre
- Staldafsnit

Mellemhave 4
§ 3 natur tæt på anlægget

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor ikke til brug som retsgrundlag.
Kortet kan ikke anvendes ved skelstiftninger. Der tages forbehold for kort- og afbudsforhold.

Erhvervs- og BorgerService - Teknik og Miljø
Natur og Landbrug
Sagsbehandler: HDAJ
Journalnummer: 12/27380
Udskrevet den: 19-12-2012

1:12.692

Bilag 8 – Bilag IV arter og Natura 2000 i forhold til staldanlægget

Mellemhave 4

Bilag IV arter og Natura 2000 i forhold til anlægget

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til orienteringsbrug.
Kortet kan ikke anvendes som rettskræftig dokument. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø
Natur og Landbrug
Sagsbehandler: HDAJ
Journalnummer: 12/27380
Udskrevet den: 19-12-2012

1:21.000

Bilag 9 – Udpegningsgrundlaget for Pamhule Skov og Stevning Dam (N92)

Natura 2000 området "Pamhule Skov og Stevning Dam" består af habitatområde "Pamhule skov og Stevning Dam" (H81) og fuglebeskyttelsesområde "Pamhule skov og Stevning Dam" (F59). De to områder er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper, som udgør områdernes udpegningsgrundlag.

Områdebeskrivelse

Området er en del af Haderslev tunneldal, som løber ca. 25 km øst-vest fra Lillebælt til Vojens. Områdets østlige afgrænsning er Haderslev Dam. Skovområder dominerer med indslag af vandflader, enge, overdrev og dyrkede arealer. Pamhule Skov er en af de største skove i området. Jordbunden giver gode vækstbetingelser for alle skovtræer. Skoven er oprindelig løvskov, som stadig dominerer. Halvdelen er bøg og desuden vokser der eg, ask og andre løvtræer. Ca. 1/3 af skoven er nåletræ, bl.a. rødgran, ædelgran, douglasgran og kæmpegran. Skovene drives med plukhugst og græsning eller forbliver urørt i henhold til naturskovsstrategien. Der findes mindre arealer med surt overdrev og rigkær. Geologisk er området den indre del af en stor tunneldal, med meget markante sidedale.

De dominerende vandflader er Stevning Dam, Hindemade og Pamhule Sø. Hindemade blev afvandet og opdyrket i 1935, men i 1994 genoprettet som lavvandet sø og eng. Pamhule Sø er beliggende i et dødishul omgivet af bakket terræn ca. 1,5 km syd for Haderslev Dam.

Skov- og Naturstyrelsen har udpeget Pamhule Skovene som et af landets 14 særlige områder for naturskov.

Vigtigste naturværdier Området er udpeget for at beskytte en række naturtyper samt arterne sump vindelsnegl, stor vandsalamander, rød glente, hvepsevåge og isfugl. Skoven er en god lokalitet for fugle, bl.a. findes også fiskehejre, duehøg, musvåge, spurvehøg og ravn. Pamhule Skov er en varieret og botanisk rig skovlokalitet. I skovbunden vokser flere arter af star, bl.a. den sjældne kæmpestar. Desuden findes uldhåret og nyrebladet ranunkel, skovhundegræs, elfenbens- og skovpadderokke samt skovsvingel.

Nyregistrerede arter og naturtyper fra EU-direktiverne er: Fjordterne, stor hornugle, sortspætte og rødrygget tornskade samt tidvis våd eng.

Trusler mod områdets naturværdier De tre søer, Stevning Dam, Hindemade og Pamhule Sø (naturtype 3150), påvirkes alle af stor ekstern næringsstofftilførsel, hvoraf fosfor udgør den største trussel. Spildevandsbelastningen i dag er reduceret markant, men Stevning Dam kan dog stadig karakteriseres som en næringsrig sø, hvor landbrugsdrift i oplandet i dag udgør den største kilde til næringsstofftilførsel. Undervandsvegetation er mere udbredt i Pamhule Sø, men søens næringsstofindhold er imidlertid højt, og søen er næppe i en stabil tilstand. Sammenfattende vurderes det, at et for højt fosforindhold udgør en væsentlig trussel.

Tilgroning med krat udgør en trussel mod de lysåbne naturtyper, f.eks. rigkær og overdrev, samt tidvis våd eng. Især overdrevet nord og vest for Stevning Dam vurderes at være udsat.

De lave enge vest for Stevning Dam er afvandet. Ophør med drift på arealerne fører på længere sigt til tilgroning af bl.a. værdifulde rigkær.

Der er små forekomster af kæmpe-bjørneklo, bl.a. omkring Jernhyt i områdets østlige del. Der er stedvis en massiv indvandring af ahorn, som vurderes at være en aktuel trussel mod skovnaturtyperne i området.

Besøgende i skovene kan forstyrre de ynglende rovfugle. Det vurderes dog, at der er områder, der forbliver relativt uforstyrrede, og hvor fuglene antages at vil kunne yngle.

Igangværende pleje og genopretning Skov- og Naturstyrelsen har udarbejdet en driftsplan for området, hvor dele af skovene er udlagt til urørt skov, plukhugst eller græsningsskov. Der opsat et antal redeskjul for Isfugl i brinkerne langs Tørring Å.

Områdernes udpegningsgrundlag

Habitatområde "Pamhule Skov og Stevning Dam" (H81):

Nr.	Art/Naturtype
1016	Sump vindelsnegl (<i>Vertigo moulinsiana</i>)
1166	Stor vandsalamander (<i>Triturus cristatus</i>)
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260	Vandløb med vandplanter
6230	* Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
7220	* Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
7230	Rigkær
9120	Bøgeskove på morbund med kristtorn
9130	Bøgeskove på muldbund
9160	Egeskove og blandeskove på mere eller mindre rig jordbund
91E0	* Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

* prioriteret naturtype

Fuglebeskyttelsesområde "Pamhule Skov og Stevning Dam" (F59):

Arter på bilag 1, jf. artikel 4, stk. 1	Arter, jf. artikel 4, stk. 2	Ynglende i.h.t. DMU's database	Trækkende i.h.t. DMU's database	Kriterier
Hvepsevåge		Y		F3
Rød Glente		Y		F1
Isfugl		Y		F1

Y: Ynglende art.

T: Trækfugle, der opholder sig i området i internationalt betydende antal.

Tn: Trækfugle, der opholder sig i området i nationalt betydende antal.

F1: arten er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets p.t. gældende Bilag I og yngler regelmæssigt i området i væsentligt antal, dvs. med 1 % eller mere af den nationale bestand.

F2: arten er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets p.t. gældende Bilag I og har i en del af artens livscyklus en væsentlig forekomst i området, dvs. for talrige arter (T) skal arten være regelmæssigt tilbagevendende og forekomme i internationalt betydende antal, og for mere fåtallige arter (Tn), hvor områder i Danmark er væsentlige for at bevare arten i dens geografiske sø- og landområde, skal arten forekomme med 1 % eller mere af den nationale bestand.

F3: arten har en relativt lille, men dog væsentlig forekomst i området, fordi forekomsten bidrager væsentligt til den samlede opretholdelse af bestande af spredt forekommende arter som f.eks. Natravn og Rødrygget Tornskade.

Bevaringsstatus og trusselvurdering for naturtyper og arter på udpegningsgrundlagene

Naturtype/art	National/lokal bevaringsstatus	Trusselvurdering
---------------	--------------------------------	------------------

3150 - Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks	Bevaringsstatus i Danmark er indberettet til EU som ugunstig. Prognosen i området er ugunstig eller vurderet som ugunstig	Næringsstofbelastning herunder intern fosforbelastning
3260 - Vandløb med vandplanter	Bevaringsstatus i Danmark er indberettet som ugunstig. Prognosen i området er gunstig eller vurderet gunstig	Grødeskæring, belastning med organisk stof, næringsstofbelastning og sandvandring
6230 - *Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund	Bevaringsstatus i Danmark er indberettet som ugunstig. Prognosen i området er ugunstig eller vurderet som ugunstig	Tilgroning, atmosfærisk N-deposition og arealreduktion/fragmentering
7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. Prognosen i området er ukendt	Uhensigtsmæssig hydrologi, tilgroning, næringsstofbelastning og arealreduktion/fragmentering
7230 - Rigkær	Bevaringsstatus i Danmark er indberettet som ugunstig. Prognosen i området er ugunstig eller vurderet som ugunstig	Tilgroning, atmosfærisk N-deposition, arealreduktion/fragmentering og invasive arter
9120 - Bøgeskove på morbund med kristtorn	Bevaringsstatus i Danmark er indberettet som gunstig. Prognosen i området er ugunstig eller vurderet som ugunstig	Utilstrækkelig beskyttelse og atmosfærisk N-deposition
9130 - Bøgeskove på muldbund	Bevaringsstatus i Danmark er indberettet som gunstig. Prognosen i området er ugunstig eller vurderet som ugunstig	Utilstrækkelig beskyttelse og atmosfærisk N-deposition
9160 - Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund	Bevaringsstatus i Danmark er indberettet som ugunstig. Prognosen i området er ugunstig eller vurderet som ugunstig	Utilstrækkelig beskyttelse og atmosfærisk N-deposition
91E0 * - Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld	Bevaringsstatus i Danmark er indberettet som gunstig. Prognosen i området er ugunstig eller vurderet som ugunstig	Utilstrækkelig beskyttelse og atmosfærisk N-deposition
Stor vandsalamander (<i>Triturus cristatus</i>)	Den nationale bevaringsstatus for stor vandsalamander er indberettet som ukendt (atlantiske del)/gunstig (kontinentale del). Prognosen i området er ugunstig eller vurderet som ugunstig	For få ynglevandhuller, overskygning af eksisterende ynglevandhuller med vedplanter og næringsstofbelastning
Sump vindelsnegl (<i>Vertigo moulinsiana</i>)	I 2007 blev den nationale bevaringsstatus vurderet som gunstig. Prognosen i området er ugunstig eller vurderet som ugunstig	Risiko for udtørring og tilgroning med høje græsser, urter og vedplanter som følge af næringsstofbelastning
Hvepsevåge	Den nationale bevaringsstatus foreløbig vurderes som gunstig.. Samlet vurderes den aktuelle ynglebestand af hvepsevåge i området at være stabil. Prognosen i området er ukendt	Intensiv skovdrift og forstyrrelser
Rød glente	Den nationale bevaringsstatus vurderes foreløbig som gunstig. Ynglebestanden er fra 1992 til 2006 gået fra 0 til 1-2 par og samlet vurderes den aktuelle ynglebestand af rød glente i området at være i fremgang. Prognosen i området er ukendt	Forstyrrelser
Isfugl	Den nationale bevaringsstatus vurderes foreløbig som gunstig. Fra 1983 til 2006 er ynglebestanden i området gået fra 3 til 5-6 par. Samlet vurderes den aktuelle ynglebestand af Isfugl i området at være i fremgang. Prognosen i området er ukendt	Belastning med organisk stof og forringelse af den fysiske tilstand og naturlige dynamik. Indavl pga. fragmentering (isolation og lille bestandsstørrelse).

Haderslev

Bilag 10 – Potentielt forekommende bilag IV arter i Haderslev Kommune

Bilag IV-arterne omfatter følgende arter: (i) pattedyr med arter af småflagermus, gnavnere, rovdyr og hvaler, (ii) krybdyr med arter af skildpadder og Markfirben, (iii) padder med arter af halepadder og springpadder, (iv) fisk med arten Snæbel, (v) insekter med arter af biller, sommerfugle, og guldsmede, (vi) bløddyr med arten Tykskallet malermusling, samt (vii) planter omfattende arterne Enkelt månerude, Vandranke, Liden Najade, Fruesko, Mygblomst, Gul stenbræk og Krybende Sumpskærm.

Herunder følger en gennemgang af de Bilag IV-arter, som kan have yngle- og rasteområde i Haderslev Kommune, eller som kan påvirkes af projekter heri, samt en overordnet vurdering af hvilke projekter der påvirker disse arter.

Flagermus

Arternes udbredelse og levevis

Frynseflagermus (*Myotis nattereri*) er fundet i alle landsdele, men arten er ret sjælden. Den yngler i huse og hule træer og er ofte knyttet til løvtræsbevoksninger, hvor den søger føde langs hegn og skovkanter. Rasteområder er kældre, kassematter og kalkgruber.

Vandflagermus (*Myotis daubentoi*) er almindelig og udbredt i næsten hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland. Arten er hovedsageligt fundet i det nordlige og østlige Jylland, og omkring Limfjorden. Arten er dog registreret på 5 lokaliteter i Sønderjyllands Amt, og det vides ikke om den findes i området omkring ejendommen. Arten søger føde over søer og vandhuller, og hviler og overvintrer i træer med hulheder, revner eller sprækker, kalkminer og under stenbroer.

Dværgflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) er almindelig over hele landet med undtagelse af Bornholm, det vestlige Jylland og nogle mindre øer. Arten er fundet på flere lokaliteter i Sønderjylland. Dens yngle- og rasteområder er huse og hule træer i nærheden af løvskov.

Langøret flagermus (*Plecotus auritus*) er relativt almindelig over hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland, vestligste Fyn og Lolland, Langeland og nogle mindre øer. Der er dog kun få observationer i Sydjylland, men flagermusen er svær at finde, så den kan være overset. Flagermusen holder oftest til i bygninger såsom lader og på kirkeløfter, og foretrækker afvekslende kulturlandskaber med gårde, haver, parker, alléer og små løvskove.

Sydflagermus (*Eptesicus serotinus*) er almindelig med undtagelse af Nordvestjylland og Nordøstsjælland. Sydflagermus har en tæt bestand i Sønderjylland, og det er sandsynligt, at arten findes i området. Flagermusen har udelukkende kvarter i bygninger året rundt og jager langs skovbryn, åbninger mellem træer og andre steder med mange insekter.

Brun flagermus (*Nyctalus noctul*) er relativt almindelig på øerne og i det østlige Jylland. Den er kendt fra enkeltobservationer på flere lokaliteter i det sydvestlige Jylland. Det er muligt, at der findes eksemplarer i området. Arten yngler og raster kun i gamle løvtræer. Den jager over åbent agerland, søer og over skov.

Skimmelflagermus (*Vespertilio murinus*) findes på spredte lokaliteter rundt om i landet, og er observeret enkelte gange omkring Haderslev. Artens yngleområde er menneskelig bebyggelse,

og dens ses ofte jage i lyset af store gadelamper som tiltrækker insekter. Rasteområder er ligeledes bygninger.

Troldflagermus (*Pipistrellus nathusii*) er observeret med spredte forekomster i det meste af landet, og herunder også i Haderslev Kommune. Dens yngleområder er huse og hule træer. Arten er stærkt tilknyttet ældre løvtræer, hvor den jager i de åbne rum under kronerne. Rasteområder er formentlig de samme som yngleområderne.

Pipistrelflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) findes især i løvskovsrige egne, og er derfor særlig udbredt i Østjylland og Sønderjylland. Dens yngle- og rasteområder er huse og hule træer i nærheden af løvskov. Den er registreret flere gange i udkanten af Haderslev Kommune.

Påvirkning af yngle- og rasteområder for flagermus.

Projekter som berører bygninger, skove, levende hegn og gamle træer kan evt. påvirke raste- og yngleområder for flagermus.

Birkemus (*Sicista betulina*)

Udbredelse og levevis.

Arten er registreret mellem Spangså og Revsø skov samt ved Hammelev og Østerskov. Birkemusens sommeropholdssteder er naturområder med et tæt urtelag og i umiddelbar tilknytning til våd natur. Vinteropholdssteder er tørre naturområder som diger, overdrevsskrænter og højtliggende hede- og plantageområder, dvs. områder som er karakteriseret ved at være relativt uforstyrrede. Birkemusen må således forventes at kunne forekomme på lokaliteter, hvor ovennævnte naturtyper grænser op til hinanden, og hvor der er rigelig føde i form af insekter.

Påvirkning af birkemusens yngle- og rasteområder

I birkemusens udbredelsesområde vil projekter som indebærer opdyrkning af tidligere udyrkede arealer kunne påvirke artens levevilkår. Ligeledes vil projekter som påvirker sten- og jorddiger kunne påvirke artens yngle- og rasteområder.

Odder (*Lutra lutra*)

Udbredelse og levevis

Findes i alle større vandløbssystemer helt ned til den dansk-tyske grænse. Odderen lever i tilknytning til vådområder. Den findes i såvel stillestående som rindende vand, og både i saltvand og ferskvand, især søer og moser med store rørskovsområder. Om dagen opholder den sig i en hule i brinken eller under buske, træer eller andet, der kan give ly. Yngle- og rasteområder kan potentielt findes i hele artens udbredelsesområde. Yngleområdet består af selve hulen, som ungerne fødes og opfostres i, og de nærmeste omgivelser. Et rasteområde for odder er mere diffust end et yngleområde, og kan forekomme mange steder langs vandløb og søer. Områderne kan være svære at lokalisere, men knytter sig primært til moser, krat, skov eller andre naturområder, hvor odderen kan finde relativt uforstyrret skjul i længere perioder på alle tider af året

Påvirkning af Odderens yngle- og rasteområder

Projekter som indebærer opsplnitning af bestande og levesteder eller som ødelægger eller forringer yngle- og rasteområder kan påvirke odderen.

Markfirben (*Lacerta agilis*)

Udbredelse og levevis

Arten findes udbredt i stort set hele landet. Markfirben yngler på en række forskellige typer af levesteder, som er kendetegnet ved, at de indeholder solvendte skrånninger med veldrænende, løse jordtyper og sparsom bevoksning, typisk lave urter eller et løst dække af græsser.. Rasteområderne om vinteren skal være veldrænede og solvendte skrånninger. Markfirben bruger bl.a sten- og jorddiger samt levende hegn som spredningskorridorer

Påvirkning af markfirbens yngle- og rasteområder

Projekter som påvirker jord- og stendiger samt levende hegn kan påvirke artens levesteder. Ligeledes vil projekter der indebærer ændret arealanvendelse af egnede yngle- og rasteområder kunne påvirke arten.

Padder

Arternes udbredelse og levevis

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*) er udbredt i hele landet undtagen Bornholm, men er muligvis i tilbagegang i Sønderjylland. Dens foretrukne yngleområder er vandhuller, som indgår i sammenhængende naturområder, men arten er i stand til at yngle i næsten alle former for vådområder. Rasteområder er oftest på landjorden, og arten er afhængig af gode terrestriske, gerne fugtige levesteder nær ynglestedet.

Løgfør (*Pelobates Fuscus*) forekommer i hele landet undtagen Fyn og Bornholm. Arten er truet og i tilbagegang. Dens foretrukne yngleområder er lysåbne vegetationsrige rene vandhuller og vådområder. Rasteområder er ofte bar jord eller sand, samt områder med lav vegetation, hvor arten har mulighed for at grave sig ned. Artens mobilitet er ringe, og den er derfor afhængig af et velfungerende netværk af vandhuller.

Løvfrø (*Hyla arborea*) er udbredt i den sydøstlige del af landet samt i området omkring Århus og Vejle. Arten er kortlagt i den "gamle" Haderslev Kommune og fundet på en lang række lokaliteter, Løvfrø yngler i lavvandede lysåbne vandhuller, hvoriblandt tidvise våde lavninger på afgræssede arealer er de mest optimale. Artens rasteområder er skovbryn, levende hegn og krat, hvor den opholder sig på mindre træer og buske.

Strandtudse (*Bufo Calamita*) findes spredt langs kysten i Danmark, samt på en række indlandslokaliteter. Arten foretrækker at yngle i temporære, lysåbne, vandansamlinger som ofte er uden vegetation. Rasteområder er åbne arealer med ingen eller meget lav vegetation, f.eks. afgræssede enge og strandenge, men også dyrkede marker. Yngle- og rasteområder vil ofte ligge inden for samme område men kan, hvor der er egnede vandringsruter, ligge adskilt.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*) er udbredt i det meste af Danmark. Den yngler i lysåbne vegetationsrige lavvandede vandhuller af varierende størrelse, men med rent vand. Vandhuller af dårligere kvalitet kan fungere som levesteder og rasteområder. Levesteder og rasteområder på land er oftest nær vandhullet og ofte knyttet til skov. Stor vandsalamander stiller større krav til vandkvaliteten end f.eks. løvfrø gør.

Påvirkning af paddernes yngle-og rasteområder

Ved projekter som har udbringningsarealer op til vand- og vådområder kan der ske en påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV-padder. Lysåbne vandhuller er potentielle

ynngleområder for alle de nævnte padder mens mere tilgroede vandhuller ofte kan fungere som rasteområder.

Marsvin (*Phocoena phocoena*)

Udbredelse og levevis

Arten forekommer i alle danske farvande og har levested i Vadehavet og Lillebælt. Der kendes ikke til specifikke ynngle- og rasteområder for marsvin.

Påvirkning af marsvins ynngle- og rasteområder

Der er kun ringe viden om, hvilke menneskeskabte forhold der påvirker marsvinet. Alle større ændringer og indgreb som påvirker havområder er potentielt skadelige for marsvinets levevis.

Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)

Udbredelse og levevis.

Arten lever i Vadehavsområdet og de tilstødende vandløb. Snæbel yngler i de nederste og mellemste dele af større vandløb. Det vurderes, at der foruden Vidå i dag kun findes selvreproducerende bestande i Ribe Å, Varde Å og Brede Å, mens der tilsyneladende er en svigtende eller meget lille produktion af snæbel i Kongeå og Sneum Å og en lille bestand i Brøns Å, hvor der ikke har været udsat yngel. Opstrøms i de forskellige åsystemer er der en række sideløb som er vigtige nuværende eller mulige fremtidige gydeområder for snæbelen, herunder Gelså samt Fladså/Gram Å. Der ligger et forslag til at udvide Natura 2000 området Vadehavet med vandløbsstrækninger Gelså frem til Gelsbro og Gram Å frem til Fole Hareby engvandingsselskabs opstemning med udpegning som potentielt gydeområde for snæbel. Snæblens ynglesucces er afhængig af god vandkvalitet, grusbund og vintergrønne vandplanter. Yngelen tåler ikke saltvand før de er nået en vis størrelse, og er derfor afhængig af mindre søer og vinteroversvømmede områder som er indskudt i vandsystemet. Efter gydningen trækker snæblen ned i de nedre dele af vandløbene og Vadehavet.

Påvirkning af snæblens ynngle- og rasteområder

Projekter som forringer vandkvaliteten i vandløb med forekomst af snæbel kan påvirke artens ynglesucces. Ligeledes vil projekter hvor der er særlig risiko for erosion til vandløb kunne påvirke arten.

